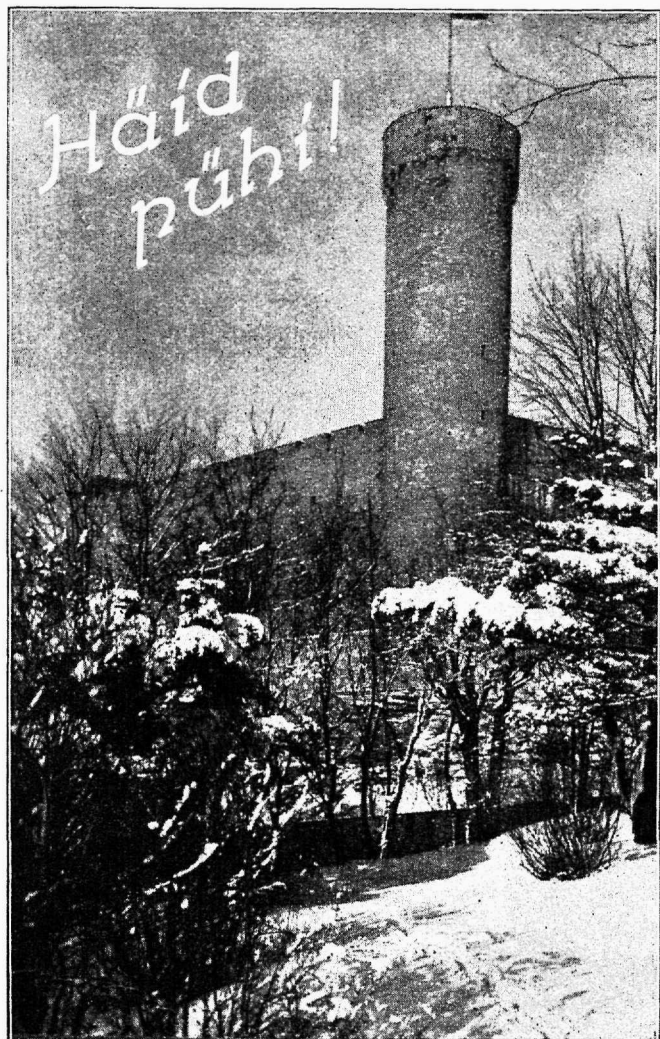

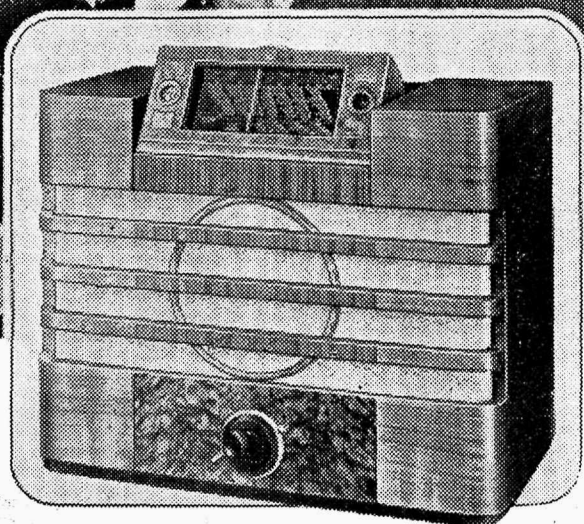
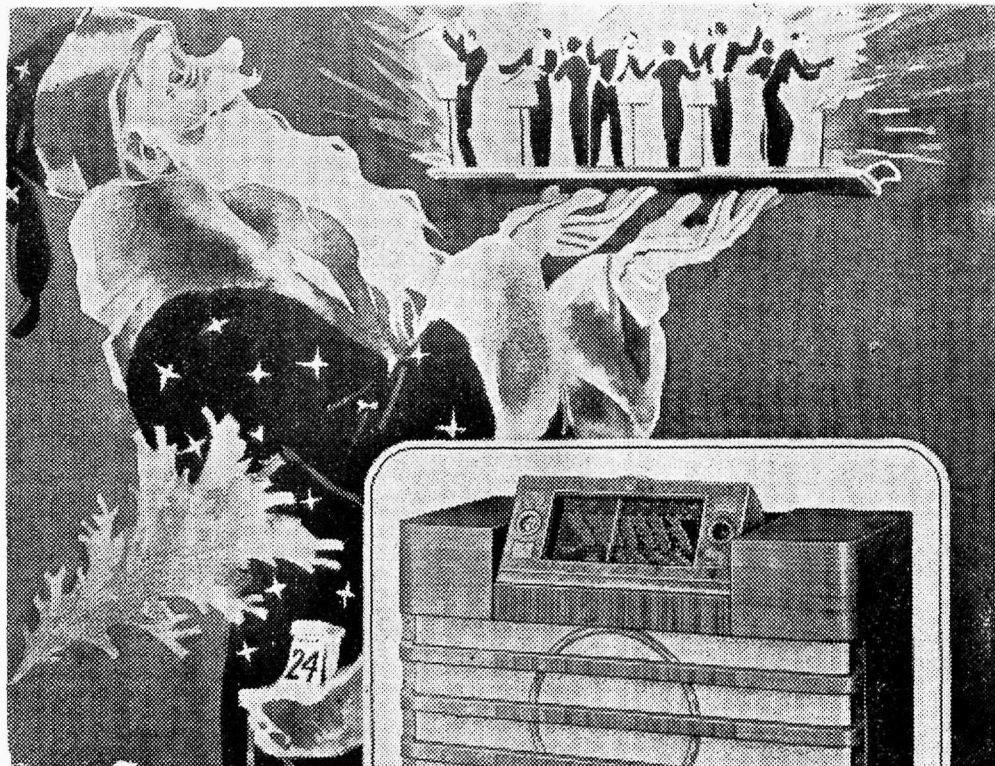
EESTI KINDLUSTUS LEHT

Nr. 4

**EESTI KINDLUSTUSTEGELASTE
ÜHINGU VÄLJAANNE**

1936.

PHILIPS toob
Teile jõuluks
viimaseid päe-
vauudiseid ja
parimaid kont-
serte kõikidest
maailma
maadest

- MATADOR vahelduvvoolule Kr. 200.—
- 582-A vahelduvvoolule . . . . . „ 200.—
- 582-U universaal . . . . . „ 210.—
- PRELUDIO vahelduvvoolule „ 250.—
- PRELUDIO universaal . . . . . „ 265.—
- RONDO vahelduvvoolule .. „ 325.—
- RONDO universaal . . . . . „ 340.—
- SONATA vahelduvvoolule . „ 425.—
- SONATA universaal . . . . . „ 440.—
- FUGA vahelduvvoolule . . . . . „ 600.—
- 823-B patareidele . . . . . „ 175.—
- 696-B patareidele . . . . . „ 260.—

Laske endale lähema PHILIPSI raadiokaupmehe poolt demonstreerida PHILIPS raadioaparaate. Järelmaks kasutamislepingu alusel kuni 13 kuud. Iga PHILIPS vastuvõtjaga antakse kaasa harilik garantii, mis on koostatud raadioaparaadi vabrikunumbrite järele.

EESTI KINDLUSTUSLEHT

DETSEMBER ILMUB 10 NUMBRIT AASTAS

Nr. 4

* * *

Pühalikult ja vaikselt kajavad jõulukellade helinad üle maa, kuulutades kõigile rõõmu- ja rahupühade saabumist. Rõõm ja rahu täidab kõikide südameid. Rõõmust säravail silmil kogunevad tuhanded lapsed ümber heledalt valgustatud jõulupuu, väike süda tulvil ärevaid ootusi ja lootusi — mida toob Jõuluvana tänavu. Ootus ja lootus täidab ka vanemate inimeste südameid, kuigi oleme ammu kaotanud usu Jõuluvana tõelikkusse. On siiski nii hea oodata ja loota, on siiski nii ilus uskuda, kuigi teame, et meie unistused ei täitu kunagi.

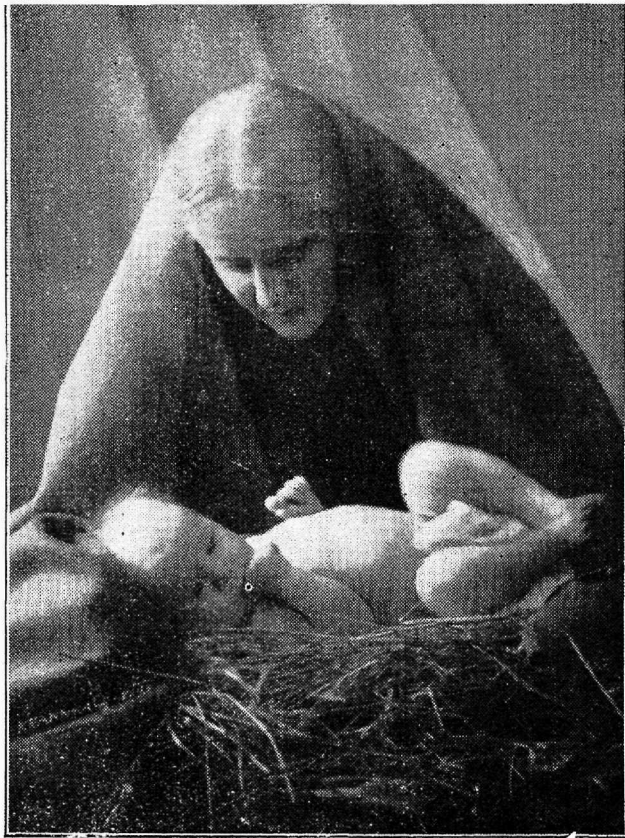
Rõõm ja rahu täidab ka kindlustusmehe südame, kuna ta võib olla uhke, et tema töö ja hoole läbi tuhanded perekonnad on säilitanud oma jõulurõõmu. Tema läbi võivad tuhanded inimesed tunda tõsist jõulurõõmu ja elada rahus, tundmata mure teravusi homse päeva eest. Tuhandetes perekondades võidakse rõõmsalt selle tõttu seista all särava jõulupuu. Tuhanded perekonnad on saanud tagasi oma jõulurõõmu ja kümned tuhanded võivad rahulikult maitsta jõulurõõmu, kuna neid, nende perekondi ja varandusi kaitseb kindlustus.

Jõulud — rõõmu- ja rahupühad, on tõelised kindlustustegelase pühad, kuna kindlustusmees rõõmu- ja rahuapostlina kuulutab inimkonna paremat tulevikku. Kindlustusmees oma tööga kannab rõõmu ja rahu kõigile, sest kuis valitseb kindlustuskaitse, seal asub ka rõõm ja rahu.

*

Vaikselt ja pühalikult kajavad jõulukellade helinad üle maa, kuulutades kõigile rõõmu- ja rahupühade saabumist. Rõõm ja rahu leidku teed kõikjale — ka kindlustusmehe südamesse.

Eduard Nukk

Pühal ööl...

Süül, kus vaesus pidas vahti,
nähti nutmas viletsust,
täna hädusele lahti
mitu akent, mitu ust!

Pühal Ööl, mil sündis ime
aastatuhandete eest,
tuba ei või olla pime
ega juttu silmaveest!

Ainult rõõmu, valgust, sooja —
küünlad kuusel säravas...
Täna sündis Õnne Tooja
mure laias väravas!

Sündis lapsukene — Looja,
ammu, muistsel jõuluööl,
tuli ja tõi hingesoja
hädust kandis väike vööl.

Nüüd taas sünnib sündind ime
iga aasta kordub nii.
Hetkeks süttib maailm pime
ja siis kustub uuesti!

August Palm-Mäeotsa

Jõuluöö.

Üle hangede
taevas tähine
langetab jõuluöö sinaka rahu.

Laudas õlgedel
leiti ase veel
sest polnud muud aset ei kodu

Kartus kadunud:
Kristus sündinud
meid lunastama.

Särab jõulupuu,
laulab läpsesuu:
ah võta kummardada!

August Palm-Mäeotsa

Ainult täna on õhtu...

Ainult täna on õhtu, on jõulud, on rahu,
kuu veerenud võlvi, tähed säravad,
täna hing vajab palveid, vajab sooja
kodu,
täna avatud palvela väravad.

Ainult täna on õhtu, on õigus, on tõde,
on sündinud lapsuke õlgedel.
Iga usklik on temale vend, on õde:
ta ammu oodatud patustel.

Ainult täna on õhtu, on kellade kaja,
on hõiskamas orel ja särab puu.
Petlemma laudas — sest polnud muud
maja —
ta sündis, nii kuulutas prohveti suu.

Tulekindlustuse alused vajavad revideerimist

Heites pilgu tulekindlustuse mineviku ja edasikülviku ning võrreldes kindlustustehnilisi norme, tingimusi ja mõningaid põhialuseid, peame märkima, et tänapäeva olukord ei ole enam kooskõlas tegeliku elu nõuetega. Maksivad normid ja alused ei pea paika enam olevikuski, seda vähem saavad nad vastata tuleviku nõuetele. Kahjatsusega peab mainima, et meil veel tänapäeval kehtivad tingimused ja liigitusnormid, mis päritolult kuuluvad tsaariaegsele Venemaale, mil Eesti moodustas vaid väikese osa n. n. suurest ja jagamatust Venemaast.

Nende tingimuste alustel tegutsemine oli mõeldav mõnikümmend aastat tagasi, teistsuguses aja- ja olukorra raamistikus. Ent nüüd on olukord tunduvalt muutunud — iseseisva riigina, omaette majandusliku üksusena, omab meie majanduselu hoopis teise pildi, millele vastavalt tuleks ümberorienteeruda. Tuleb vastavalt ajale ja olukorrale leida ka tulekindlustuse tariifidele ja normidele uued alused. See on tarvilik selleks, et rahuldada kindlustusvõtjate õigustatud nõudmisi ning luua seltsidele endile stabiilsemat alust sellele laiaulatuslikule tööle.

*

Võttes lähemale vaatlusele need tingimused, mille alusel tulekindlustuse tehinguid praegu sooritatakse, peame tunnistama, et need pole õiglased ei kumbalegi poolele — ei rahulda kindlustusvõtjat ega pole soodsad seltsidele. Õieti pole tulekindlustusalal praegu üldse stabiilseid norme, vaid olemasolevad on kujunenud aja ja olukorra juhuslikust nõuetest. Neil puudub kindel, moodsale statistikale tuginev alus.

Samal ajal kui elukindlustus — meie kindlustusharu noorema vennana, kasutab oma tariifide ja üldtingimuste kujundamiseks kõiki moodsa statistika saavutusi, baseerudes peamiselt suremistemabelile, tehes vastavaid muuteid ja täiendusi konjunktuurimuutustest, tammub tulekindlustus ikka samal paigal.

On loomulik, et see olukord pole normaalne nähe ja siin on vaja võtta ette radikaalseid ümberkorraldusi.

Tulekindlustuse põhitariifide kujundamisel on lähteks põlemisstatistika, nii nagu seda elukindlustusele on suremistemabel. Ent nagu eelpool tähendasin, põhjenevad meil kehtivad tulekindlustuse tingimused veneaegsele statistilisele andmeile, põlemistemabelitele, mis on ajast ja arust. Kõik muuted, ümberarvestused, mis aegade vältel tehtud, on rajatud juhuslikele kaalutlusile. Põhialused on aga jäänud endisiks.

Sellest ajast aga on palju muutunud: riskide arv, nende liigitelu, tuleohtlikkus jne. See kõik on loonud sootuks uue olukorra. Üksikutel aladel ja raioonides on põlemine hoopis kahanenud, eeskujulikult korraldatud tuletõrje organisatsioonide ja kaitsevahendite tõttu. Ent mõnedel aladel on tuleoht, võrreldes endise ajaga, tunduvalt suurenenud. Vastavalt tuleks lahendada ka kindlustuskaitse küsimusi, kui ei taheta mõnda liiki kindlustusvõtjaid ülekohtuselt koormata ega teisi asetada põhjendamatu soodustatud olukorda.

Naaberriigid on sellel alal meist tunduvalt ette jõudnud, omades oma iseseisva põlemisstatistika, millele on rajatud uued moodsad tariifid ja tingimused. Seda tuleks kiiremas korras ka meil teha.

*

Teatavasti on meil tulekindlustus territoriaalselt jaotatud peamiselt kahte suuremasse rühmitusse: linn ja maa, millised omakord jagunevad veel alaliikidesse. Maal kehtivad normid on enam-vähem paikapidavad, kuna selles osas põlevus on suhteliselt endiseks jäänud. Tulekaitse on küll sundkorras paremini organiseeritud, ent igasuguste masinate läbi on tuleohtlikkus tunduvalt kasvanud.

Linnades on aga olukord tunduvalt muutunud. Üksikutes suuremates linnades on eeskujuliku tuletõrje ja õieti suunatud ehituspoliitika tõttu põlemine vii-

Hankemees ja hankevahendid

Kogemused näitavad, et kindlustusleping tuleb seda rutem storneerimisele, mida kiiremini on asjaomane valmis seda sõlmima. Sellepärast pole soovitatav, et hankija püüab juba esimesel külastusel asjahuvilist kindlustuslepingu sõlmimisele viia. *Kõige mõistlikum on anda asjahuvilisele mõni päev mõtlemisaega, et ta kõiki elukindlustustingimusi saaks hoolega järele kaaluda ja siis kainelt otsustada.*

Asjahuviliste süstemaatilisel külastamisel on esimeseks ülesandeks leida hulk huvipunkte, mis võimaldavad edasitöötamist. On olemas häid ja halbu huvipunkte. Asjatundja hankija peab tundma instinktiivselt, mis võib äratada huvi. Õiged huvipunktid tasuvad hiljem rikkalikult.

Mida põhjalikumalt hankija töötab, seda rohkem kindlustuslepinguid viib ta kindlustusühingule. *Mitmekordse külastuse järele sõlmitud kindlustuslepingul on see paremus, et kindlustatu ei tagane nii kergesti lepingust, sest et ta on asja õieti järele kaalunud, mitte aga teinud seda auku pähe rääkimise tagajärjel.* Mitmekordse külastuse järele saadud kindlustusleping on kasvanud orgaaniliselt, kuna paugupealt sõlmitud leping sarnaneb juurteta taimele.

dud miinimumini. Näib, et sellistes kohtades, teatud liiki ehitused peaaegu väljaspool tuleohtu seisavad. Arusaadav, et neilt endistel alustel maksude võtmine tundub ülekohtusena.

Seda olukorda tundes on hakatud mõnel pool tegema huupi hinnaalandusi, vabalt, äranägemise järele. Seesugune tee on aga täiesti vildak, kuna võib viia preemia liig alla, ühtlasi aga jättes kindlustusvõtjasse mulje, nagu puuduks kindlustusasjandusel soliidne ja stabiilne alus. See aga tekitab umbusku ja nurinat ning põhjustab arusaamatusi, mis kindlustusvõtjasse jätab kogu asjast ebasümpaatse mulje. See riivab kindlustusseltside autoriteeti ja kõigutab usaldust. Usaldus kindlustusvõtja ja seltsi vahel on aga tähtsaim kõigest muust, kuna selleta pole tehing üldse mõeldav.

Usaldamatus, arusaamatused ja teised sellised nähted viivad paljuid kindlustustööst eemale. Ka paljud varandusomani-

Sellepärast tuleb võtta põhimõtteks: mitte rutata, vaid süstemaatilise selgitustööga sihile jõuda. Et see nõuab kannatust on endastmõistetav. Siinjuures tuleb tähendada, et kindlustusele võitmine pole mitte mõni nõidus, nagu usuvad seda algajad. See ekshiarvamine tuleb sellest, et nad mitte vaevaks ei võta hoolega ja süstemaatiliselt töötada. *Hankija edu oleneb ainult tema tööst.* Kes ei saa kindlustusi, see pole ka töötanud.

Abivahendid hanketöös on määratud selleks, et hankimist toetada, mitte aga juhtida. *Kes näeb hanke abivahendis, näiteks korjamiskellas, kui omaette asja ja kasutab seda sellena, see eksib rängasti.* Pealiskaudne hankija juhib sellega asjahuvilise tähelepanu oma õigest sihist, kindlustusest, kõrvale. Tõelikule hankijale on abivahendid teretulemast, kuid ta pole neist kunagi sõltuv.

Hoiukarbid, -kellad pole mitte ainult hankeabinõud, vaid nad on ka kindlustatu teenistuses. Nad kergendavad preemiate kogumist.

Sama kasulikkudeks hankeabinõudeks on ka trükitooted, kust asjahuviline võib saada ülevaadet kindlustusseltsi jõust, kapitalidest ja ta senistest saavutustest. *Kuid kõige tähtsamaks teguriks hanketöös jääb ikka*

kud muutuvad kindlustuskaitse vastu passiivseks. Sellest tekib kriis kindlustusalal. Ehk kuidas teisiti seletadagi kindlustusala ebapopulaarsust laiemates hulkades, mille tõttu paljud varandused seisavad hoopis kindlustamata.

Kõik see oleks välditav, kui võetakse kaalumisele kindlustustingimuste revideerimine, nende kohandamine vastavalt muutunud ajale ja olukorrale. Loomulikult, et selline ümberkuundamine pole teostatav lühikese ajaga, vaid see võiks toimuda põhjanevate uurimuste ja vajalike statistiliste andmete tulemusena. See loomulikult ei sünni mõne päeva ega kuuga, vaid see nõuab pikemaajalist tööd, enne kui võidakse midagi põhjalikku esitada.

Ent tähtis on, et asi pannakse liikuma, et ta areneks õiges suunas. Tähtis on, et puudustest saadakse aru ja leidub tahet nende parandamiseks.

A. Niimann.

hankija ise. Abivahendid on ainult selleks, et ta tööd kergendada, mitte aga seda asendada.

Kogenud hankija seisukohaks on: „*Ise olen mees!*“ ja ta näitab seda sellega, et hankija isikul on rohkem hankejõudu, kui hankeabivahendeil. *Abivahendid on iseenest surnud, elavaks teeb neid ainult hankija.* Ei tohi ka unustada, et mõnedki hankeabivahendid omavad alul suure magneetilise tõmbejõu, mis kaob aga niipea, kui selle uudsus on möödunud. Võib ka juhtuda, kui hankija töötab pealiskaudselt ja pole suutnud kindlustatut kuigi hästi elukindlustuse tähtsuses veenda, et kindlustus tuleb storneerimisele, sest et see on sõlmitud ainult abivahendi tõttu.

Abivahedite kasutamisel tuleb pidada ka silmas, kas tarvitatakse seda õigel kohal. Teatud inimgrupil on nii asjalik vaade elukindlustusele, et ollakse põhimõtteliselt igasuguste abivahendite vastu. Sellistele inimestele mõjub abivahendite esiletoomine negatiivselt. Nõnda peab siis abivahendite tarvitusele võtmist alati kaaluma.

Elu- ja kõrvalkutselised hankijad on kindlustusalal võrdse väärtusega, kuigi nende tööviisid sageli on lahkuminevad. Elukutselisel hankijal on rohkem kogemusi ja neid kasutatakse sagedasti kõrvalkutseliste toetuseks. Kõrvalkutseline hankija tunneb aga paremini oma ümbruskonda ja selletõttu on tal võimalik kindlaima kliente leida. Puutub vahel silma, et kõrvalkutseliste poolt sõlmitud kindlustuslepingud tulevad vähemal hulgal storneerimisele, kui elukutseliste poolt hangitud.

Nagu iga vaimline töö, nii nõuab ka elukindlustuse hankimine põhjalikku ettevalmistust. Ettevalmistamisel peab hankija kaaluma, millal, kus ja kuidas ta töötab. Ettevalmistuse hulka kuulub kogu hankematerjali korralik koostamine, sest see jätab kliendile halva mulje, kui hankija otsib oma portfelist erutatult tariife või soovivalduse vormulaare. Ettevalmistamine hankimiseks nõuab ka kogu psüühilise energia keskendamist. On hankija hajameelne, jäägu parem koju. Ainult kavakindel ettevalmistamine annab hanketööle kindla aluse.

Paljud hankijad valmistavad omi kliente sellega ette, et kannavad enne prospekte laiali. Sel meetodil on see hea külg, et klient teab külastamisel kohe, millise asjaga on tegemist, nii et hankijal pole enam tarvis nii põhjalikult seletada. Hankija võib ka

Alati sidet pidada.

Igas varanduses on idee kasutamiseks, nii ka igas kindlustuses, sest võib ju kord olla võimalus sõlmida järelkindlustust või jälle kindlustatu võib anda niite uue kindlustuslepingu sõlmimiseks.

Mis puutub järelkindlustuse sõlmimisse, siis on jäetud see täiesti hooletusse. Arvatakse: „Kes on juba kindlustatud, sellest pole enam saada midagi.“ Siinjuures aga unustatakse, et kindlustatult, kel on juba usaldus kindlustusseltsi vastu, on kergem saada järelkindlustust kui saada mittekindlustatuilt uut kindlustust. Sellepärast peab iga esindaja alati omi kindlustatuid silmas pidama ja kui on saabunud sobiv moment, esinema järelkindlustuse ettepanekuga.

Loomulikult pole iga kindlustatu käest võimalust saada järelkindlustust, sest et iga majanduslik olukord tingib, palju võib ta kindlustusele kulutada, aga tema läbi võib jälle võimalik olla tema tutvusringkonnas uut kindlustuslepingut sõlmida. Sellepärast mitte kunagi kaotada sidet juba kindlustatuga! Kes selle põhimõtte järele käib, võib olla kindel, et tal on hanketöös edaspidi suur edu.

---

siis võrdlemisi selgesti kindlaks teha, kas tuntakse tõelist huvi kindlustuse vastu, nii et teine külastus poleks mitte asjatu. Kui klienti ettevaatamatult külastada, siis võib hankija vahel kuulda: „Ah, astuge teinekord jälle sisse.“ Seda aga ei juhtuks, kui ta on saanud varemalt prospekti. Nõnda siis ettevalmistus annab eduks paremaid tulemusi. Põhjalikus ettevalmistuses näitab hankija oma kutse hindamist.

Ettevalmistuseta võib hankija ainult juhuslikult teha kindlustusi. Ettevalmistuseta hankimine on sama hea kui pimesi püssist laskmine. Mida paremini on ettevalmistatud, seda vähem tuleb hiljem stornosid.

Ettevalmistuse vastu saab vaevalt midagi öelda. Milles seisab aga ettevalmistus ise. Kõigepealt peab hankija oma sisemise kui ka välimise mina korda seadma. Siis korraldab ta oma töömaterjali ja kaalub, kui palju tööd peab ta päeva jooksul tegema. Omast märkmikust kirjutab ta päevakava välja ja ta tuletab meelde oma eelmiste külastuste tulemusi. Sellega on tal võimalus alati asja õigest otsast alata, *mis jätab kliendile mulje, et vahepeal on tema peale palju mõeldud.*

Loomakindlustus põllumajanduses

Loomakindlustamise all mõtleme, nii nagu see enam arenenud põllumajanduslikudes maades on välja kujunenud, loomade kindlustamist vigastuste, surma ja haiguste vastu. Meil on seesugust loomakindlustust hoopis vähe kasutatud. Ja kui selles mõttes loomakindlustusest rääkida, siis on see sündinud peagu ainuüksi riiklike abirahadega otsetud tõuloomade osas, kuna abirahastamise tingimustega nõutakse kindlustamist. Nõnda on vigastuste ja surma vastu kindlustatud vähemal määral sugupulle, sugutäkke, kulte ja lambaid. Kaugelt suurem osa suguloomi, rääkimata tööloomadest, on kindlustamata.

Loomakindlustusküsimuses on talupidajad olnud üldiselt teistsugusel seisukohal, kui hoonete ja elava inventari suhtes. Hoonete kindlustamine meie talundites on talupidajatele kujunenud loomulikuks ja isenesestmõistetavaks toiminguks. Harvem kindlustatakse liikuvat varandust, nagu elamu sisseseadet — mööblit, maaviljuse tooteid — vilja- ja heinatagavarasid ning masinaid-riistu.

Rohkem kui surma ja vigastuste vastu, kindlustatakse loomi tuleõnnetuse vastu. Eriti on see maksev valla kindlustusseltside suhtes, kus teatavates piirkondades on kujunenud kombeks muu varanduse kõrval ka loomade kindlustamine tuleõnnetuste vastu. Suhteliselt muu varandusega tehakse sedagi vähesel määral, kuna õnnetused loomadega ja selle tagajärjel tekkinud kahjud on tulekahjude kordadel üldiselt palju väiksemad kui eluta inventariga. Loomi on tulekahjude puhkudel hõlpsam päästa kui muud varandust. Sellepärast on loomade kindlustamine tuleõnnetuste vastu hoopis väiksema majandusliku tähtsusega kui loomade kindlustamine surma ja vigastuste kordadel.

Kas ja kunas on loomakindlustus vajalik?

Loomade vigastuste ja surma kohta puuduvad meil statistilised andmed. Neid saadakse alles selle järele, kui loomakindlustus on küllaldaselt arenenud, kindlustusseltside käest. Seepärast loomakindlustuse vajadusest rääkides saab seda eeskätt põhjendada tegeliku elu kogemustega ja seal ilmnenud vajadustega.

Kui talumajapidamine on suur ja ühes sellega majapidamises kasvatatavate loomade hulk rohkearvuline, siis üksiku loomaga juhtunud õnnetus ei anna ennast majapidamisele raskesti tunda. Uue looma ostmiseks või juurdekasvatamiseks on võimalik aega võita, ilma et talundi majanduslik seisukord selle all kannataks. Teisiti on aga lugu, kui näiteks majapidamisel on ainult üks kuni kaks tööhobust. Sel korral ühe töölooma otsasaamine, kuigi selle väärtus ei tarvitse liig kõrge olla, annab ennast, eriti põllutööhooajal, kahtlemata vägagi valusasti tunda. Ja ei ole päris harvad need juhused, kus hobusetööjõu puuduse tõttu põllud kevadel, kas osaliselt või isegi täielikult jäävad seemendamata. Rääkimata neist juhistest, kus õnnetuse tõttu tuleb leppida vähema hobusetööjõuga, mille järeldusel põldude harimine sünnib puudulikult. Kaugelt suuremas osas meie talumajapidamistes peetaksegi ainult üks kuni kolm tööhobust.

Hobusekindlustuse vajaduse praegusel korral tõstavad esile veel järjest kerkinud hobuste hinnad. Seni kui hobuste hinnad olid madalad, oli võimalik otsasaanud looma asemele kergemini uut muretseda. Viimaseaegsed hobuste hinnad on aga sedavõrd kõrged, et näiteks õnnetuse korral ühehobuse majapidamine uue hobuse muretsemiseks peaks oma muust inventarist suurema osa ära müüma ja nõnda majapidamise laostama. See asjaolu teeb hobusekindlustuse surma ja vigastuste puhkudeks väga tarvilikuks.

Hobusekindlustuse tarvilikkust ja suurt tähtsust on teistes väikepõllupidamisega põllumajanduslikes maades kõrgelt hinnatud, mistõttu hobusekindlustus ka laialt on levinenud. Näiteks Taanis on kindlustatud ümmarguselt 405.000 hobust ehk 76 protsenti kõigist hobustest.

Teisi loomi, nagu veiseid, sigu ja lambaid, peetakse majapidamistes harilikult rohkemal arvul. Nendel kordadel üksiku looma otsasaamine ei vii majapidamisi raskustesse. Kindlustamine nende loomade juures on siis tarvilik, kui tõuparanduseks muretsetakse kalleid suguloomi, näiteks kõrgeväärtuslikke sugupulle, mille surma või vigastuse puhul suured varanduslikud kahjud kaasas käivad.

Kuidas tuleks loomakindlustust organiseerida?

Nõnda tuleb looma-, eriti hobuste kindlustamist teatavatel kordadel soovitavaks ja otse tarvilikuks pidada, missugune tarve ühes põllumajandusliku arengu tõusuga järjest kasvab. Loomakindlustusküsimus nõuab kahtlemata laiemat selgitustööd talupidajate hulgas, enne kui see tarvilist vastukõla ja pinda leiab. Kuid on ka päris kindel, et senist vähest loomakindlustuse levikut ei saa panna üksipäini talupidajate ükskõiksuse arvele. Takistavaks põhjuseks on siin vast rohkem asjaolu, et loomakindlustamisele ei ole esindajate poolt pööratud küllaldast tähelepanu. Need vähesed loomakindlustused, mis meil iga aasta tehakse, toimuvad juhuslikult üksikute esindajate kaudu, muuseas. Selle kõrval on veel üksikud tõuseltsid püüdnud nende kontrolli all väljaantud abiraha summadega ostetud tõuloomade kindlustamist korraldada, kuid see on ka kõik, mis sel alal tehtud. Eriesindajad, selgitajad-nõuandjad puuduvad sel alal peaaegu täielikult.

Vähese kindlustuse juures ei ole ükski ülemaaline kindlustusselts loomakindlustuseks vajalikku võrku välja arendanud. Loomakindlustus nõuab aga eeskätt hea usaldusmeeste võrgu olemasolu kohtadel, mis aitab ära hoida kuritahtlikud õnnetused ning ülehindamised kindlustamise juures ja mis võimaldaks pidevalt kontrollida pidamistingimusi. Taanis on näiteks hobusekindlustamise alal tegutsemas üle 1000 kohapealse kindlustusühisuse ja suurel hulgal teisi koduloomi kindlustavaid ühisi. (E. Just: „Põllumajanduslik ühistegevus Taanis — Ühistöö kirjavara nr. 4.) Loomakindlustus on seal korraldatud eeskujulikult ja selleks on kaashuvilised kindlustusvõtjad, mis ühtlasi huvi tõstab vastastikuseks kontrolliks ja järelvalveks. Ilma pideva majapidamise järelvalveta on loomakindlustus seotud suure riisikoga, mis ka kindlustuste pealt preemiamaksu kõrgel hoiab.

Kuidas meil loomakindlustust korraldada, selle üle on põhjust järele mõelda. Ent loomakindlustus on suure tulevikuga kindlustusala, mis vajab väljaarendamist. Oleme põllumajanduslik riik ja põllumajandus kannab enamiku meie rahvast. Et leida teed selle osa rahva juurde, on vaja läheneda nende huvipiirkondade kaudu, mis põlumehele seisavad lähimal.

Rahvakindlustuse kava Inglismaal

Rahvakindlustus on Inglismaal väga levinud ja nagu näitavad andmed, on niihästi poliiside hulk kui ka kindlustussumma iga aasta järjekindlalt kasvanud.

1935. a. lõpuks oli rahvakindlustuse alal välja antud 93.607.523 poliisi (neist preemiamaksu 12.141.680) ja kindlustussumma tõusis 1.400.000.000 naelale. Preemiasissetulek on kasvanud viimase 15 a. jooksul samasugusel määral, nagu harilikugi kindlustuse alal. Keskmise kindlustussumma oli 1934. a. 19 naela, s. o. ainult veidi vähem kui eelmisel aastal.

Preemiasissetulek kasvas harukordselt 1934. a. Kogusissetulek oli 61.890.896 naela, mis oli eelmise aasta omast suurem 2.953.329 naela võrra. Preemiasissetulek 1935. a. oli 63.725.886 naela ehk 1.834.490 naela rohkem eelmisest aastast.

Surmajuhtumite puhul väljamakstud summad näivad kasvavat. 1935. a. makseti välja 19.944.404 naela 12.722.464 naela vastu 1934. a. See kasvamine on seletatav mitmesuguste põhjustega. Peamiseks põhjuseks on aga rahvakindlustuse kasvamine ja bonuste suurenemine.

Täisealiseks saamise ja kindlustuse lõpetamise puhul makseti 1935. a. välja vastavalt 6.501.440 ja 5.147.415 naela. Kogusummas makseti aasta jooksul välja 31.643.249 naela. Sellise summa väljamaksmine Inglise töötavatele kihtidele on ju ilusaks lisanduseks nende palgale.

Viimase kolme aasta jooksul on vähenenud summade väljamaksmine kindlustuse lõpetamise puhul, mis näitab, et rahva majanduslik olukord on paranenud. Vähenemine on olnud selle aja jooksul umbes 800.000 naela.

Rahvakindlustuse põhikapitalide suurus oli 1935. a. lõpuks 360.612.830 naela. See tähendab kasvamist aasta jooksul 22.500.000 naela. Selle summa kogumine näitab, mida võivad saavutada töötavad kivid, pannes aegajalt kõrvale väikesi summakesi. Tulemuseks on, et nad on kollektiivselt suurkapitalistid.

Keskmine tulu põhikapitalidelt on olnud 5 prots. Võrreldes 1933. a. on tulud sellega kasvanud 1 protsendi võrra. 1934. a. andsid 13 ühingut puhastulu 10.452.041 naela. Sellest läks põhikapitalidele lisaks 1.130.643 naela. Ülejäänud 4.321.398 naela jaotati ära järgmiselt: 6.269.545 naela (67,3 prots.) poliisiomanikele, 1.251.860 naela (13,4 prots.) ametnikele ja 1.799.993 naela (14,3 prots.) osanikele.

Vastutuskindlustus —

selle mõiste, otstarve ja vajadus

Vastutus on kohustus asendada teisele tehtud kahju. Vastutus võib tugeada nii hästi seaduslikel määruisil kui ka lepingul. Alusest olenevalt eraldatakse seaduslik ja lepingu vastutus. Kindlustusseltside kaitse ulatub ainult seaduslikule vastutusele.

Vahe seadusliku ja lepingu vastutuse vahel selgub järgmisist näiteist:

Kui rattasõitja sõidab hooletusest jalakäijale otsa, toimib ta lubamatult — ja on siin tegu seadusliku vastutusega. Müüb aga kaupmees masina aastase tagatisega ja masin rikundub — ostjast olenematuil põhjusil — nelja kuu pärast, siis on tegu lepingu vastutusega. Esimesel juhul on alus nõudeks seaduslikult lubamatust teost, teisel juhul toetuvad nõuded aga osaliste vahelisele kokkuleppele.

Vastutuskindlustus taotleb kindlustatu kaitset kolmandate isikute kahjutasu nõude vastu. Kaitse teostub sel teel, et selts kindlustustingimuste piires rahuldab kahjutasu maksimisega kolmandate isikute õigustatud nõuded kindlustusvõtja vastu. Nagu mainitud, peavad nõuded olema õigustatud, — sest sageli juhtub, et kahju-kannatanu püüab kahju arvel raha teha. Ka mõjub sageli kaasa tõsiasi, et kahju-kannatanu seisab kahjujuhu mõju all ega saa kahju järeldustest veel selget ülevaadet, — millest olenevalt esitatakse õigustamatuid nõudeid. Kindlustusel on seepärast laiem ülesanne — tõrjuda kindlustusvõtjast õigustamatud nõuded, millel ka kindlustusseltsi kohta suur tähtsus, kuna selts vastutab kahju eest kindlustatud summa kõrguseni. Neil põhjusil on kindlustusvõtja kohustatud kahjujuhust kohe seltsile teatama, et viimane saaks kindlustusvõtja kaitse asjatundlikult oma kogemuste najal endale võtta, kahju-kannatanuga kokkulepet saavutades, et õigustatud nõude puhul asja võimalikult heaga lahendada. Kui heaga kokkulepet ei saavutata ning asi areneb protsessini, tuleb kindlustusvõtjal anda seltsile volitus. Protsessi peab selts kindlustusvõtja nimel, kusjuures kõik kulud kannab selts. Sarnane protsess võib sageli läbida mitmed instantsid, mis kindlustusvõtjale põhjus-

taks peale tüli ja ajaviite veel suuri kulusid.

Pole vist ühtki kindlustusala, mis oleks nii mitmekülgne kui vastutuskindlustus. Iga tegevus, kutse ja amet toob endaga kaasa vastutushädaohte, mis — olenedes tegevuse laadist — on kord vähemad, kord suuremad. Ka preemia üksikutele kutsetele määratakse seetõttu kahju-võimaluse ja kahju-suuruse järele.

Ei tarvitse kohe mõelda ohtlikemaile tööstusile, nagu lõhkeainete tööstused, kaevandused ning muud hädaohtlikud ettevõtted, — et tunda vastutuskindlustuse hädavajalikkust, — vaid igas tööstuses, kus masinad tarvitusel, on hulk võimalusi kahjudeks ning vigastusiks, millel vigastatu suhtes võivad olla õige halvad järeldused ning kohustavad ettevõtja suure kahjutasu maksmisele. Et ettevõtjal oleks võimalus, kaitsta end suurte kahjude või koguni laostumise vastu, on loodud vastutuskindlustus.

Tööliskaitse seaduse põhjal on iga töötuse juhatus kohustatud oma töölised ja ametnikud kindlustama tööstuslike õnnetuste vastu, mille põhjal õnnetuse läbi kannatanuile maksetakse kahjutasu seaduses määratud piires, olenematu tööandja tahtest, kes kannab kindlustusega seotud kulud. Seega on siin tegu sotsiaalse sundkindlustusega, millest kõrvale kaldumine pole kellelgi võimalik, niipea, kui ta selleks seadusega kohustatud.

Võiks tekkida küsimus, milleks siis veel vastutuskindlustus? Vastus sellele küsimusele ilmneb järgnevast: Õnnetuskindlustusele alluvad ainult töölised ja tööstuslik ametkond (töömeistrid, tehnikud jne.). Vabaks jääb seega ettevõtja vastutus õnnetusjuhtudest tööajal büroopersonalile, millele liitub veel vastutus tööstust juhuslikult külastavate isikute suhtes. On sagedane nähe, et õnnetus tabab just isikuid, kes pole tööstuses tegevad — kuna viimased pole teadlikud varitsevatest hädaohtudest. Igas tööstuses käib paratamatult iga päev teatud arv isikuid — võõrad käsitöölised, ärisõbrad, reisijad — tellimisi toomas või vastu võtmas. Õnnetu-

Ärge öelge...!

Miks vajame elukindlustust?

Ei ole mõtet koormata end muredega, kui on olemas elukindlustus, mis kannab neid muresid meie eest. Et elus edu saavutada, seks vajame rahulikku meelt ja muredest koormamatut peaju.

Ärge öelge: „Ma ei vaja elukindlustust.“ Teised ütlesid samuti, aga selle all kannatas nende perekond.

Ärge öelge: „Elukindlustus on asjatu kulu.“ Ta ei ole kulu: ta on tehing ja ühes ka kapitalipaigutus. Ta on kindlustatud krediit. Ta on tagavarakapital teile endale, seni kuni teie olete, ja teie naisele ja lastele, kui teid enam ei ole.

Ärge öelge: „Ma ei või seda endale lubada,“ see oleks lapsik. Teie võite endale „lubada“ naise ja lapsed, järelikult te peate neid kaitsma mustade päevade eest. Kas teie ei ole tähele pannud, et Saatus kaitseb neid, kes ise korralikult ja ausalt enda eest hoolitsevad?

Ärge öelge: „Ma mõtlen järele.“ Paljudi võib juhtuda seni, kui teie mõtlete. Iga aasta sureb hulk inimesi, kes sõlmisid elukindlustuse vaid mõni päev enne surma. Paljud surevad või kaotavad tervise just sel ajal, kui nad „mõtlevad“.

Ärge öelge: „Tulge järgmisel nädalal.“ Sellega te vaid kiusate ja õrritate saatust. Sellised edasilükkamised ja vabandused ei too muud, kui pettumusi. Nad muutuvad lõppeks harjumuseks. Kui saabub järgmine nädal, siis esineb jälle sama ettekääne.

Ärge öelge: „Mul on enne veel teisi asju õiendada.“ Selline moment, kus enam midagi ei oleks teha, ei saabu kunagi. Alati meil on ikka midagi õiendada, meie töö ei lõppe kunagi. Kohustustekoorem ei vähene, ta pigemini kasvab.

Ärge öelge: „Ma ei ole kindel, et suudan maksta preemiat korralikult aastast aastasse.“ Keegi ei ole kindel, et suudab ülalpidada perekonda aastast aastasse. Ometi keegi ei jäta seltpärast abiellumata. Kui jääme ootama, et miski oleks kindel siin maailmas, siis jääb meil küll väga palju asju tegemata.

Ärge öelge: „Mu naine on vastu.“ Pida-ge meeles, et te tahate ju kaitsta oma leske. Kas arvate, et ka lesk oleks vastu? Vist ei ole olnud juhust, kus lesk loobuks abirahast temale või lastele. Ärge unustage, et teie olete perekonna eest hoolitseja ja et vastutus lasub teil ja mitte teie naisel.

---

sed võivad juhtuda ka möödakäijatega — ohtlike tööstuste läheduses. Kõik mainitud isikud seisavad väljaspool õnnetuskindlustust. Olgu ka tähendatud, et õnnetuskindlustusega on kaetud ainult kahjud tööliste või tööstusliku ametkonna tööstuslikest õnnetusist, — kuna asikahjud — näiteks tööliste riiete, isiklike tööriistade ja muude kaasatoodud esemete vigastusist või kaotsiminekest — ei allu sellele kindlustusele.

Ka kehtiva õnnetuskindlustuse puhul on ettevõtjal hädaoht, et tema tööliste tööstuslike õnnetuste puhul vastutavaks tehakse ning kohustatakse kahjutasu maksma, — kuivõrd tõestatakse, et tööstusliku õnnetuse on põhjustanud ettevõtja hoolimatus ning nende ettevaatus-abinõude tegemata jätmise, milleks tema on eriti kohustatud oma kutse või tööstuse tõttu. Vastutuskindlustus vabastab ettevõtja ka sarnasest vastutusest.

Vastutuskindlustuse juures eraldatakse kaht liiki kahjusid:

a) vastutus inimese surmamisest või vigastamisest (isiku-kahjud);

b) vastutus võõraste esemete või loomade vigastamisest (ka hävimine ja kaotsimine) (asi-kahjud).

Vastutuskindlustuse seaduslik alus sisaldub B. E. S. art. 3284, mis kõlab järgmiselt:

„Igasugune õiguse rikkumine s. t. igasugune lubamatu tegu annab kannatanule õiguse nõuda rikkujalt kahjutasu, kuivõrd seda tegu võib tema süüks arvata.“

Märkus: Tegu on võetud siin laiemas mõttes, võttes oma alla mitte ainult positiivsed, vaid ka negatiivsed teod — s. t. mitte tegemised.“

Ülaltoodud artikkel moodustab seega põhimääruse kohustuste ja nõuete suhtes ebaseaduslikust teost, kusjuures vastutus kohaldatakse seadusrikkumise üksikute liikide juures süü astme järele.

R. S.

Ärge oodake seni, kui saabub juhus, kus teil ei ole enam võimalust kasutada elukindlustuse abi. Teie olete siis juba hiljaks jäänud.

Ärge öelge: „Võin sõlmida kindlustuslepingu üksipuha mil hetkel.“ Paljud mõtlesid samuti, aga pärast, kui nad katsetasid, siis oli juba hilja. Sõlmige kindlustus siis, kui olete terve ja kui arvate, et te teda ei vaja. Ainult sel hetkel kindlustus on kergesti teostatav.

Ärge toimige nii, et sõlmite kindlustuslepingu ühe seltsiga, jätate selle siis sinna paika ja sõlmite uue lepingu teise seltsiga. Järeldus: teie olete kaotaja pool. Ükski soliid selts ei soovitaks teile sellist käitumist.

Ärge katkestage oma kindlustuslepingut mingil tingimusel, isegi mitte üheks päevaks. Uus arstline järelevaatus lepingu uuesti jõusse astumiseks võiks avastada mingit salajast haigust, millest teil endal ei olnud aimugi, ja nüüd, kus teie just eriti vajaksite kindlustust, teie leping ei ole enam makev.

Ärge unustage, et elukindlustus on kindlaim kapitalipaigutuse vahend.

Ärge unustage, et elukindlustus tuleb kasuks kindlustatule endale sama hästi kui tema perekonnale. Sagedamad on juhud, kus kindlustatud kapital makstakse välja kindlustatule endale, kui tema pärijatele. Elukindlustuse kaudu hoolitsemise nii siis oma perekonna ja samuti ka oma vanaduspäevade eest.

Ärge unustage, et noorele inimesele on elukindlustus heaks kapitalipaigutamise võimaluseks ja ühtlasi ka parimaks soovituskirjaks. Elukindlustus on nii mõndagi noort inimest kokku viinud õnnega, kuna ilma kindlustuseta ta oleks veel tänini saatuse võõrlaps.

Kõrgemaid ameteid ja väljapaistvat seltskondlist seisukohta ei saavuta kunagi need, kes ei ole ettenägelikud ja ettehoolitsejad, kes ei ole suutelised kindlustama oma tulevikku ja täitma omi kohustusi.

Ärge unustage, et elukindlustus on sageli sama tähtis naisele, kui mehele.

Naine, kes teenib ja kel on lapsed või muud kohustused, sõlmib elukindlustuslepingu samadel põhjustel, nagu meeski.

Ärge unustage, et elukindlustus täidab teie eest need kohustused, millised teile on kõige tähtsamad ja milliseid teie ise ei saaks täita. Neil juhtudel elukindlustus on asendamatu. Ta on ainulaadne. Ei ole midagi, mis võrduks temale.

Ärge arvustage agent, kui ta sattub vaimustusse või muutub pealetükkivaks. Teie toimiksite tema asemel samuti. Tänu temale võlad saavad makstud ja pärandus jääb puutumata. Ta toob rahatšeki lesele. Ta päästab pankrotist,

Pruunid silmad ja eluiga...

Üks Saksa kindlustusseltsi usaldusarst kirjutab ühes eriajakirjas:

„Usaldusarst peaks kõigepealt vaatama järele, milline värv on kindlustatava silmadel ja tegema kindlustusseltsile ettepaneku, et pruunide silmadega isikuid ei tohiks kindlustada. Sest pruunide silmadega inimesed ei ela vanaks. Juba 30 a. olen vanemate inimeste silmavärvi uurinud, kuid nende keskel pole leidnud ainustki pruunisilmalist, sest et kõik nende omanikud on surnud 35—40 a. vanuselt. Samasuguseid tähelepanekuid on teinud ka mõned minu ametvennad. Nii üks minu kolleeg pole leidnud 60 a. hulgas ainustki pruunisilmalist, kuna tal kord oli juhtum, et 13 noorest kliendist oli 11 pruunid silmad.“

Teine usaldusarst kirjutab:

Tuleks järelevaatajalt arstilt nõuda, et ta pööraks tähelepanu nii unustusse jäetud elujoonele peopesal. See leidub minu tähelepanekute järele kõigil vanadel, kuid mitte alati kõigil noortel inimestel. Elujoonel on kõrge prognostiline väärtus elukestvuse suhtes. Kindlustusseltsile võib see olla aga kasuks.

Seda arvamist tahavad kinnitada ka prof. Polli ja ta õpilase Wagneri statistilised uuringused elujoone suhtes.

---

võimaldab lapsi koolitada, abistab vanaduspäevil. Ja teisest küljest — ta näeb, kuidas võlad jäävad maksmata ja emad ning lapsed sattuvad viletsusse, kuidas hoolimatud mehed katkestavad kindlustuslepingud või lasevad õige aja mööda, „mõeldes“ nii kaua, kui on juba hilja ja tuleb lahkuda elust, jätmata perekonnale muud pärandust, kui ainult oma head kavatsused.

Harva mees, kattes kõik oma võlad, saab veel midagi pärandada perekonnale; ja keegi ei tea seda paremini, kui elukindlustusagent. Mis ime siis, kui propageerides elukindlustust, ta sattub vaimustusse!

Ärge unustage, et elukindlustus astub teie asemele, kui teid enam ei ole, et ta hoolitseb nende eest, kes olid teile lähedased ja armsad; elukindlustus on ainus vahend, mille kaudu saab teostada neid plaane, milliseid teie hellitasite nende suhtes, keda teie armastasite ja kelle jaoks teie elasite, ning millised purunesid teie ootamatu surma läbi.

Kõike seda on lihtne korraldada, kui teie ainult õigel ajal mõtlete sellele ja sõlmite elukindlustuslepingu.

Esinemisepalavik ja kindlustushanketöö

Oma igapäevase töö juures, — kindlustuse hanketööl — tuleb kindlustustegelasil otsida kokkupuutumisi ja luua tutvusi kui ka sõprussidemeid, kuid nende arv on igal kindlustustegelasel piiratud. Pidevamat töötamisel kindlustusalal tuleb paratamatult hoolitseda uute tutvuste sobitamise eest, kasutades selleks organisatsioonide- kui ka perekondlisi koosviibimisi, et leida tulevase kindlustusvõtjaid — kandidaate. Pea igal vanemal kindlustustegelasel on kujunenud välja selleks oma meetod, n. n. „ametisalus“, kuidas ja mil viisil ta hangib järjest uusi kindlustusi. Siinkohal ei saa aga võtta lähemale vaatlusele — analüüsimisele üksikute meetodide hüvesid ja pahesid, see on omaette teema.

On päevaselge, et alusvara moodustab edukaks tegevuseks kindlustustegelasil-akvisiitoreil hea esinemisoskus, laitmatu käitumine ja endast usaldatava ning hea mulje tekitamise oskus kaaskodanikes. Enesestmõistetavalt on sealjuures esikohal aktiivsus ja tööarmastus. Peab omama kindla deviisi, kogemused ja teadmised töötamiseks omal tööpõllul.

Et saavutada edu, s. o. sõlmida järjest uusi kindlustusi, selleks peame looma kliendiga kindlustusteemal meeldiva keskustelu, teiste sõnadega — pakkuma ümbruse ja kliendi mõjutamiseks oma parima. Ent see polegi igakord nii kerge teostada kui öelda. Teooria ja praktika on sageli kaunis lahkuminevad üksteisest. Kindlustusmees pörkab kokku siin terve psühholoogilise inimesetundmise, elukogemuste kui ka igasuguste teiste teadmistega. Paratamatult jääb siin vilunumalgi kindlustustegelasel üks või teine lünk, mille kinnitopimiseks kas ei jatku aega, puudub järjekindlus, kannatatakse esinemisepalaviku all või ei olda küllalt teadlikudki selles. Rääkimata muidugi algajaist — vähem kogenenuist kindlustustegelastist.

On selge, et osal kindlustustegelasil takistab laitmatut esinemist, — meeldiva keskustelu loomist kindlustusteemadel — seltskonnas, ametkonnas ja ka üksikisiku juures esinemisepalavik.

Dr. E. Kiršenberg'i sulest on ilmunud raamatukene „Esinemisepalavik“, kus ta analüüsib hingearstile omase järjekindluse ja põhjalikkusega esinemisepalaviku põhjusi ning annab näpunäiteid ebanormaalse esinemisepalaviku all kannatajatele selle vältimiseks. Raamatu autor väidab,

ELUPUDEMEID

Esimene pätkel pureda.

(Algus eelmises numbris)

Diakoni juurde sisse astudes juhatas mind noor neiu tuppa, kus pere ümber suure susiseva samovari istus.

Diakon, pikk, kuiv mehike, kelle näovärv pruunikas-kollane, rohkem muumiat kui elavat meelde tuletas, hõre lõuahabe, külm kondine käsi ja iseäraliselt läikivad silmad, mis sügavatest silmakoobastest kui salajased nõiatuled helkisid. Vaimuliku soovitus ja minu soovi kuuldes lõi vanake minule õlale:

— Sind on jumal minule täna saatnud, vot mis ma ütlen, — jumal!

— Mitte küll jumal, aga teie vaimulik.

— Ah meie Arkadij Petrovitsch?

— Jah, tema isiklikult!

— Slavnoi tšelovek, — hea inimene, ütlen sulle, — tema on hea!

— Vot baarin, peake valutab, tahab lõhkeda,

olge armulik, laske viina tuua, kui mitte rohkem, siis sorokovka, aga juba parem pudel, mis see teil härrastel on, olge armulik, palun teie eest jumalat!

— Mis pudelist siis saab kui pea haige on, — pannes rubla lauale.

— No jah, kui rohkem ei ole peab ka sorokovkaga rahul olema. Parema kui juba rohkem. Jah, see suve aeg ka, inimesi sureb vähe, sünnib ka vähe. Aga sügisel, talvel ja kevadel ei jõua neid ära matta, ristida, siis on viina alati!

— Nüüd, pojuke, kõike on vähe, — suremist, ristimist, ka viina, — laupäev õhtuti, kui see kõige parem võtmine kõrtsis, on nagu patuks, meil jumalateenistus!

— Laupäev õhtul näed harva mehi kirikus, kõik on kõrtsis kuradid, sest nad saavad laupäev raha, kirikus on vaid naised. Jõuab jumalateenistus lõpule, on sunnikutel raha kõigil maha joodud, saad harva veel mõne napsukese, vaat mis. No kui kirikuga midagi tege- mist, siis peab viina olema.

et normaalse, loomuliku olukorra juures, on esinemispalavik esinemist soodustavaks teguriks, mõjutab esinemist positiivselt, ta on esinemisel väga tarvilikki. Katsete varal on tehtud kindlaks, et esinemisel hakkab süda kiiremini töötama, vereringe muutub intensiivsemaks ja seega paneb ka aju, meie meelega kiiremini töötama. Aju kiirema tegevuse tõttu leiab esindaja rutem sobivamad sõnad, reageerib kiiremini mõttes ja on üldse esinemisel soodustatud seisukorras. Esindaja on nii öelda „löögivalmis“ tabavate vastuväidete esitamiseks. Isegi passiivne iseloom muutub esinemispalavikus aktiivseks. See tuleb kirjutada kõik loomuliku esinemisepalaviku arvele.

Esinemispalavik, mis takistab laitmatut esinemist, on segav ning esinejale rõhuv; annab segaste tunnetega esinemise elamuse, see on ebanormaalne ja sellele antakse seitse peamist avaldusvormi ühes üksikasjalise tüüpide kirjeldusega. Tüüpide loetelus, mis ebanormaalse esinemispalaviku välja kutsuvad, on domineerivas osas märgitud organismi rikked. Südame- ja veresoonte, lihastiku-, teadvuse-, seedimise-, hingamise-, põie-, suguelundite ja higinäärmete tegevuse korratud põhjustavad ebanormaalse esinemispalaviku. Neid tüüpe, kes kannatavad ülaltähendatud tervisrikket tingitud ebanormaalse esinemispalaviku all, ei tule elus ette puh-

tal kujul, vaid ühe tüübi tunnusmärkide esikohale kerkimisega saab määrata kindlaks vastava tüübi. Enamik esinemist takistavaid ärevusi kuulub neurootilise esinemispalaviku liiki. Need on paranevad, mööduvad vahest arstimiseta. Vähem osa esinemispalaviku liike on tingitud peamiselt päriuslikult ja nende paranemiseks on vähe lootusi.

Neurootiliste nähtude põhjustajad on eksliku elumõistmise tõttu väljakutsutud nähted. Isik on sattunud vastuollu muutmatute eluseadustega, juhib end nii, mis ei ole kehtvalt teostatav ilma tervisrikketeta. Vahelduv enda ja teiste halvakspeanemine on kõigi närviliste nähtude ja ka esinemispalaviku peapõhjusti. Tuleb usaldada ennast rohkem.

Ei tule ennast pidada halvemaks ja madalamaks teistest kaaskodanikest, samuti ka teisi alahinnata — halvustada. See on kuldne elureegel.

Esinemispalaviku raviks soovitatakse kõrvaldada vildak ellusuhtumine, asendada see õigeaegselt: rahustada ärevusse viidud närvikava, kosutada organismi, alkohoolseid jooke mitte tarvitada. Õppida enam ennast tundma. Iga inimene võib ise aru saada, millega ta ennast viib esinemispalavikku, võib samuti ka enda sellest välja viia. Esile tuua positiivne tundeliikumine, mitte negatiivne külg. Mitte kaotada vaba

Minule pühiti lauaoats nuustikuga puhtaks, uhuti klaas ja paluti lauda.

Tuli vahepeal tütar kahe pudeli viinaga. Vanake haaras pudeli, lõi korgi pealt, valas endale teeklaasi, mille ahnelt tühjendas, ise pudelit kramplikult kinni pidades. Teine klaas naisele, kes ka selle tühjendas ja pudel oligi läbi.

— Vabandage härra, unustasin teid koguni ära, — vaat teine pudel, pea on nii haige, uskuge, jumala pärast, võtame ka selle...

— Pole viga, on ju teie jaoks toodud.

— Ei, ei, inimene peab ka viisakas olema. Palun joo enne tee ära, siis, Njuscha, too härrale üks viinaklaas, nemand vist linnamoodi armastavad võtta, aga meie, — vot sedasi...

— Isa, jäta, küllalt sinule, parem jäta õhtuks peaparenduseks!

— Küll jumal õhtuks annab, — valades klaasi uuesti, mille sisu tühjendas, ja kui naine ka oma klaasi oli saanud, oli ka teine pudel tühi!

— Kuidas siis saab, kas hakkame minu asja arutama?

— Arutame, muidugi arutame, jumal tänatud pea on parandatud, nüüd veel oma klaasike teed, — eks näeme, jumala abiga.

Tuli keegi Andrei, palus isa diakoni, surnule viimast mälestust lugema, olevat tema naise isa, võtnud va kadunekene, andku jumal tema hingekeesele rahu, eile õhtul nii palju, et hinge jumalale ära andis, tarvis ikka midagi lugeda, isa diakon!

— Jumala tahtmine, kõik jumala tahtmine, tema nimi olgu kiidetud, — trööstis õige pehmele keelele diakon. — See on ükskõik, kas sa jood vett või viina, kui jumal tahab, võtab su hingekeese ära, tema nimi olgu kiidetud. Vaata mind, kui palju minul päevi, olen viina, olen vett joonud, aga vaata, jumal ei kutsu! Vaadake, baarin, ametitalitus, ei saa, ei või — teate — surm on ükskord elus. Homme on ka päev, palun tulge hommikul, kas või kell neli.

— Vaata, baarin, kui sull õhtul igav on, võta üks minu tütardest kaasa; minul neid viis tükki, kõik on nad nii teravasilmalised, kui mina isegi, kõik poisid kiidavad neid. Muud pole tarvis kui mõni peo täis päevaliliseem-

Poolik töö toob kahju

— V. vallas põles maha K. talu elumaja ühes rehe ja kõrvalhoone-tega. Omaniku kahju 6000 krooni. Hooned olid kindlustatud 1000 krooni eest.

— A. alevis põles maja maani maha. Kahju 4000 kr. Hoone oli kindlustatud 800 krooni eest.

Ajalehest.

Kui jälgida viimaseaegseid ajalehtede teateid tuleõnnetuste kohta, siis ilmneb nähe, et põlemiste läbi saadud kahju on mitmekordselt suurem, kui kindlustussumma. Eriti teravalt torkab see silma maal juhtuvate tulekahjude kohta, kus kindlustussum-

spontaansust. Suhtuda endale sallivalt. Inimesele peab olema vastuvõetav iga loomulik elukohustus. Selleks peab kasvatama usaldust enesesse, kui lähebki vahest halvasti, eks siis püüa edaspidi seda parandada! Tööd alustada enesest, oma siseelu korraldamisest, õige elulesuhtumise leidmisest. Siis ka väline töö, esinemise väline viimistlemine, — need annavad soovitavaid tulemusi.

Esikohal on kogemused. Et omada rohkem kogemusi, selleks on vaja harjutada. Seepärast: harjutagem, otsigem harjutuste najal kogemusi! J. S.

neid, parem kui ostad kompvekke, — oi nende peale on nemad maiad, — minge viitke õhtu ära. Näed, ametitalitus, üks kord on surm... nii siis homseni!

Teisel hommikul kui diakoni juurde ilmusin, istus tema juba oma samovari juures ja rüüpas palavat teevett ja kui ma oma asja ära seletasin ja surnud kaupmehe nime nimetasin, pistis kiruma: „Või niisuguse sunniku patuhunniku pärast peame vaeva nägema, kurat temaga! Oli sunnik rikas, aga koi — ei andnud meile, vaimulikele, mitte midagi elus teenida. Ei võtnud naist, ei ristinud, ei matnud lapsi nagu teised ristiiinimesed, ei käinud armulaualgi, — kärvas kui lojus, kärvaku tema ihu kõige hingega! Oleks ausasti oma matuste eest maksnudki, kindlustas oma patuse ihu ja hinge, kutsika poeg, kellele, ptüi, kurat!“

— Vaat, isa diakon, lasen täna terve tšetvertnoi tuua, nii et jatkub, aga selle tingimusega, et korruga mitte palju ei jooks, kui si on korras, maksan rahas ka, mis arvad?

— Ei, kus nüüd sellega, muidugi ei või korraga, peab jatkuma terveks päevaks, mitte

ma moodustab vaid väikese murdosa üldisest kahjusummast. Tähendab, hooned ja muud varandused on ainult osaliselt kindlustatud, järelikult saab see, keda tabanud kahjutuli, oma varandused kindlustusseltsilt kätte vaid väikese osa.

See iseenesest pole paheline nähe, kui varandus on tõelikult väärtusest veidi madalamalt kindlustatud, vaid manitseb inimesi ettevaatusele tulega. Selle tagamõttega hindavadki mõned valla kindlustuskassad varandusi odavamalt hinnaga ja sellestki hindamisest jätavad osa varanduse omaniku riisikole. Sama praktiseerivad ka mõned kindlustusseltsi esindajad, eriti maal, olles usus, et nad sellega asja üldsusele toovad kasu.

Teatud piirides võib ju see olla kasuks, kuid kahjuks peab tähendama, et kui sellega minnakse liialdusse, siis see võib anda vastupidiseid tulemusi. Kahjude puhul võib see sisendada laiaedesse hulkadesse kindlustuskaitsest väärarusaamist ja liigselt esile tõsta arvamust, nagu ei tasuks kindlustusseltsid korralikult kahjusid, vaid maksavad ainult osaliselt kahjukannatajale „valuraha“. Seesugune arusaamine ongi juba maal juurdumas ja vihjatakse halvustavalt: ah mis sellest ikka kindlustada, ega põlemise puhul nii-kui-nii sealt midagi saa.

korruga, kus sellega, — raha on ikka tarvis, ilma selleta viina ei saa!

Kui tšetvertnoi lauale ilmus, tulid sisse nagu kutsutud, kirikuvanem ja salmilaulja. Võeti suurte klaasidega ja varsti oli ka sellel lõpp, ja kõige rohkem vintis oli ei keegi muu, kui isa diakon, — katsusin, et minema sain.

Kolmandal päeval olin juba targem. Võtsin ise viinapudeli kaasa ja andsin peaparanduseks enne ühe klaasitäie ja ergutasin teda tööle, mis kuidagi algada ei tahtnud, nõudes ikka ja ikka viina. Sain viimati pahaseks, lubasin ära minna ja ialgi enam mitte tagasi tulla.

— Hakkad tööle, saad viina lõuna alla, mitte enne!

— Tühja, mis lõunat meil seal on, vaat teevesi, hea kui leiba ka juurde saame, mis lõunat ikka tarvis, või kust seda lõunat võtta?

— Te saate koguduse käest palka, teenite ka muidu ametitalituste pealt?

— Teenin, baarin, teenin, ega kaebada ei tohi, aga kõik läheb ära, pere — naine, lapsed, nii et kõik kulub ära.

Seda vaadet on eriti aidanud süvendada see, et kui varandus on kõrgelt hinnatud ja hinnatud summast ainult osa kindlustatud, siis osalise põlemise juures makstakse kindlustatud summast vaid osa välja. Kuigi kahju üldsumma võib olla suurem, sest osa allesjäänud kui ka põlenud varandusest oli omaniku enda riisikol. Laiemale hulgale on aga seda väga raske selgeks teha, mispärast on vältimatu mulje, nagu poleks kindlustusselts küllalt korralikult talitanud.

Et arusaamatusi vältida, tuleb kindlustussumma hindedummaga viia kooskõlla. Samuti tuleb püüda asja nii teostada, et kindlustussumma vastaks varanduse täielikule väärtusele. Siis oleks kahjude puhul kergem vältida arusaamatusi ja varanduse omanik ei pruugiks leppida ainult „valurahaga“, vaid ta saaks summa, millega tal on võimalik hävinud varandust asendada.

Kui aga sellest hoolimata keegi soovib ainult osaliselt oma varandust kindlustada, siis tuleb kindlasti põhjalikult asi ära seletada, et teda võimalike kahjude puhul ei ootaks ebaseeldiv üllatus.

Samuti peab tähendama, et hoonete kindlustamise juures sageli vallasvara hoopis

ära unustatakse, sest teisiti ei saa seletada nähet, et vallasvara kindlustuste arvuline suhe hoonetega on 1:4. See pole normaalne nähe, kuna see peaks olema ümberpöörduvalt, sest igas majas esineb kindlasti vallasvara, kuid selle hulgas on küllalt maju, kus asuvad 10—20 vallasvara üksust (suuremad linnamajad). Seega oleks loomulik, et vallasvara kindlustuste arv peaks majade kindlustusest tunduvalt olema suurem.

Need asjad, kuigi pisikesed, on väga olulise tähtsusega ja korralik esindaja peab alati neid arvestama, kui ta tahab töötada pidevalt ja edukalt.

Hankides kinnisvara kindlustuse, jättes vallasvara kindlustamata — see on poolik töö. Ja poolik töö toob alati kahju. See toob kahju, võimaliku õnnetuse korral, varanduseomanikule, kahju ka kindlustusseltsi endale ja kahju ka kindlustusasjandusele üldse, kuna levib arvamine, nagu ei suudaks meie seltsid pakkuda küllaldast kindlustuskaitset.

Sellepärast — ärge tehke midagi poolikult — vaid kui töö, siis tehke see täiuslikult ja korralikult.

— Kui selle asja ilusti joonde ajate, ütlesin, saate ka rahalist tasu, selle pärast tarvis rutata.

— Raha on muidugi hea asi, aga kui ikka viina, — andke või pool klaasigi!

Asusime viimati ometi tööle, aga mõtelge, missugune piin oli vana diakoniga töötamine. Viina ja viina, ei süüa ega magada. Ei tahtnud, et mina kohalgi viibiks, küll aga viinapudeli tooks ja lauale jätkaks. Käskis naisel küsida, kas baarinal igav ei ole siin istuda, mingi parem Daschaga, noorema tütreaga, välja, kuhugi kaugemale või vähemalt jõe sõiema, sina võta pudel oma hoolde, anna minule, võta ise ka, parem kui ta siin ei istuks!

Mina tundsin oma diakoni, ei läinud Daschaga, Marfaga ega Njuschaga kuhugi, — istusin kannatlikult vähe viina andes ja omaette kirudes, aga välja kannatasin, kuigi kannatus iga silmapilk katkeda tahtis.

Isa diakon tuli juba alguses arvamisele, et siin isanimedega midagi teha pole, sest nagu eelpool mainisin, oli iga teine inimene Ivan, tema kui ka teiste endised katsed isanimede järele asja selgitada osutusid seetõttu ebaõnnestunuks, mida kohtuvõimud kinnitada ei võinud.

Vaat, baarin, algame ema nimedega. Katsume õnne, võib olla saame sihile, — kui teil

kannatust jätkub, — aga palun, kuidas saaks, et ikka viina oleks.

Tema kauaaegne kohalviibimine kui ka emade nimed osutusid surnud kaupmehe pärijate selgitamisel nii õigeaks, et ringkonnakohus selle kinnitas, mille üle aastaid vaieldud ja asjatult piike murtud.

Kümnetuhande kuldrubla väljamaks osutus külas suureks sündmuseks ja esindaja, kelleks nimetati akadeemilise haridusega preester Arkadij Petrovitsch, kindlustas kõik ülesostjad, kaupmehed, kõrtsimehed ja teised rikkamad isikud selles külas. Väljamaks oli teinud head reklaami seltsile ja edukas töö ümbruskonnas oli selle tulemuseks.

Kümnetuhat rubla, mis hulk aastaid protsentide kannud, võimaldas isa diakonile 300-rublaalise tasu. Väljamaksmise juures mõjutasin pärijaid, kes omalt poolt 200 rubla annetasid isa diakonile. Temal olid siiski suurimad teened asja selgitamisel.

Lootuseta olekust päästis mind siiski vana joodik, elukogenud diakon, kes ausasti oma autasu ära oli teeninud. Tema autasu saamine levis ümbruskonnas kulutulena laiali ja tema viis tüdarta, kes poiste juures ihaldatud, kuid vähe kuulsad, olid korraga altari ette viidud, kuna igatüki 100 rubla kaasavara sai.

K. Nilus.

U. S. A.

rekordiline kindlustustöö

Ühendriikide kindlustusajanduse üle on kirjutatud mõndagi. Siiski puudub ülevaatic pilt, millist määratud osa mängib kindlustusajandus seal majanduslikus elus.

Elukindlustusi oli seal 1. jaan. 1935. a. 98.542.411.141 dollari suuruses. Muidugi on see summa kasvanud vahepeal juba üle 100 miljardi dollari. Keskmiselt tuleb seal iga hinge peale 800 dollarit elukindlustust.

Ameeriklased andsid 1934. a. elukindlustuspreemiade peale üle 3,5 miljardi dollari. 1935. a. oli 60 elukindlustusühingu preemiasissetulek 3,2 miljardit dollarit. Kuna seal tegutseb 313 elukindlustusühingut, siis ulatub nende möödunud aasta preemiasissetulek üle 4 miljardi dollari. Tervelt kolmandik sissetulekust tuleb seal uute kindlustuste arvele lugeda.

Kuna möödunud aasta kogu rahva sissetulekut võib 50 miljardile dollarile hinnata, siis antakse —8 prots. kogu sissetulekust elukindlustuspreemiale välja. Kindlustuspoliiside arv võrdub peaaegu elanikkude arvuga.

313 kindlustusühingust on üle poole vas-

tastikkused. Peale nende on olemas veel 1100 vastastikkust toetus- ja kutsekassat.

Domineerivaks on suurkindlustus. Selle peale langeb 70 miljardit dollarit, kuna väikekindlustuse peale tuleb 18 miljardit ja gruppide-kindlustusele ainult 10 miljardit dollarit.

Eelistatavamaks on eluaegne kindlustus. 70 protsenti kõigist kindlustustest näevad ette preemiade maksmist surmani. Lühiajaliste kindlustussumma on ainult 7 miljardit dollarit, seega — kindlustuste summa 20 miljardit dollarit. Õnnetu surma puhul maksetakse kindlustussumma välja kahekordselt.

Preemiad on Ühendriikides kõrged. See on tingitud iganenud suremustabelite kasutamisest.

Dividende annavad kindlustusühingud aastas ümmarguselt 1 miljard dollarit. See läheb kindlustustatute kätte tagasi, kas sularahas väljamaksmise, preemiade alandamise või lisakindlustuse andmise teel. Tavaliselt maksetakse aga dividendid juba algava äriaasta alul välja, kusjuures aluseks võetakse loodetavad dividendid.

Valdu Vilgaste jõulurõõm

Esindaja Valdu Vilgaste ründas oma kandidaate juba mitmendat päeva, kuid kahjuks tõotlemuseta. Kõik võimalikud tuttavad ja tuttava-tuttavadki olid „läbitöötatud“. Ent jõulud olid lähedal ja aasta lõpuks oli vaja veel midagi teha. Ent kõik katsed ebaõnnestusid.

Juhtub elus ju sageli, et väikekodanlikul-äripäevainimesel, nagu seda meie härra Vilgaste oli, kui sellel puudub silmnähtav edu omas töös ning ettevõtetes, siis muutub ta tahes-tahtmatult ebausklikuks. Juba hommikul voodist tõustes rõivastab ta siis end järjekindlusega ikka parem jalg enne püksireiest sisse, siis parem jalg enne saapasse jne. Ja häda siis, kui tuli vastu esimesena naissoost isik, oli ta siis kas või kaunim näitsik. See oli kindlaks saatuse näpunäiteks eeloleva päeva ettevõtte ebaõnnestumisele. Vilgaste enne toast väljumist laskis mõttemõlgutuis esile kerkida isegi

palvuse: „Hoidku ja juhtigu hääd vaimud eeloleval päeval eemale minust ebaõnne, andku õnnistust, kas või ühe väiksegi elukindlustuse hankimiseks!“

Ega's maksa olla kuri niisugusele Vilgaste taolisele kenale inimesele tema eelarvamiste pärast. Igaüks saab omamoodi õndsaks!

Teatud tagamõttega oli Vilgaste esimene käik igal hommikul lähedalolevasse toiduainete kauplusesse, kust ta tegi omad pisikesed ostud elu seeshoidmiseks. Kaupmees oli sääli alati lahke ja jutukas mees, kuid ainult niikaua, kui „kunde“ ostis puhta raha eest. Võlgu andmist kartis ta nagu kass vett, seda ta teps mitte ei sallinud — „Rehnut“ olgu klaar, nagu ta armastas sel puhul võlguvõtjaille öelda. Vilgastel jätkus alati seni oma ostudeks maksuvahendeid, olgugi vaid sissetulek keskpärane. Oli vähenõudlik omis elutarvete ja pühendas omad päevad edasipüüdliku tööle.

Teinud omad ostud kaupluses, ei lahkunud ta kohe sealt, vaid jäi ootama juhust kaupme-

Gruppide-kindlustusel on, nagu juba mainitud, kõrvaline tähtsus. Väikesed ühingud ei tee sellega tegemist. Suurimal elukindlustusseltsil „Metropolitan Life“il on üksinda gruppide-kindlustusi 7 miljardi dollari suures.

Kuidas ameeriklane hindab elukindlustust, seda näitab see, et storno on keskmiselt ainult 2,4 prots. Ainult 1934. a. võis märgata suuremail ühinguil storno tõusvat 3,7 prots.

Elukindlustusühingute siseorganisatsioon on eeskujulik. Poliisid kirjutatakse välja 24 tunni jooksul. Juhtuvad olema mõned vead või eksitused, siis sünnivad parandused samuti sama aja jooksul.

Hanketöö sünnib kas isiklikult või ajalehtede kuulutuste kaudu. Viimaseil aastail kasutavad suuremad ühingud selleks ka filmi ja raadiot. Isiklik hanketöö lasub kas agentide või maaklerite õlal. Maakleriteks on iseseisvad firmad, kes ajavad oma äri vabalt, ilma et nad oleks kellegagi seotud. Mõnikord töötavad nad agentidega koos, mõnikord on nad üksteisega võistlejad. Suuremate ühingute agendid alluvad ringkonna peagentidele. Agentidel on olemas veel omad allagendid.

Agentide vastuvõtt sünnib suure ettevaatusega. Seadusega on kirjutatud ette, et nad peavad olema ausad ja asjatundlikud.

Preemiaservide mahutamiseks on igas

osariigis omad eeskirjad. Igas osariigis on aga oma kindlustusamet, kes teostab kindlustusühingute üle järelevalvet. Peaaegu pool reservidest on mahutatud riigiväärtpabereisse ja obligatsioonidesse. Umbes veerand on hüpoteeklaenuena välja antud. Iga viie aasta kestel revideerib kindlustusamet ühingu põhjalikult ja nõuab iga aasta aruande esitamist.

Vastupidi elukindlustusele, on Ühendriikides esemekindlustus väga mitmekesine. Sellest eraldatakse aga tulekindlustus.

Esemekindlustus tunneb järgmisi vorme: õnnetuse-, tervise-, auto-, truuduse-, krediidi-, julgeoleku-, klaasi-, röövimise-, varguse-, aurukatla-, masina-, autokahjude-, autokokkupõrgete-, autotuleõnnetuste-, autovarguste-, tormide-, veekahjude-, tööliskahjude-, maaväringu- ja segakindlustust.

Esemekindlustuspreemiaid tuli möödunud aastal sisse 710 miljonit dollarit. Suurem osa sellest langeb mitmesugustele auto-, tööliskahjude-, röövimise-, varguse-, truuduse- ja julgeolekukindlustusile.

Tööliskahjude kindlustus vastab seal meie tööliskindlustuse mõistele. Sellest harust tuli möödunud aastal preemiatena sisse 125 miljonit dollarit.

Rohked autokindlustusliigid on meile võõrad. Kuid Ühendriikides on see arusaadav, sest et auto on seal väga levinud. 100 dollari autoväärtuse kohta tuleb seal aastas

---

hega nelja-silma all teatud ainel keskusteluks. Kaupmees oli varemgi kokku puutunud teiste kindlustusmeestega, kuid alati tulnud „võitjana“ välja oma vastuväidete rohkusega. Neid oli tal lõpmata suur tagavara. Nii sai kuulda Vilgaste'gi kaupmehelt üleolevaid vastuväiteid, kui ta oli juhtinud tasa ja targu jutulõnga elukindlustuse teemale. Esimene ja kaalavam vastuväide oli kohe: „Kulla noorehärja, ei minusugune mees saa oma elu kindlustada, kui seda vast tahaksingi teha, — pole selleks raha... Näete, elukallidus tõuseb robinal iga-päev, majaperemees pressib aga üüri manu sellegi poeputkale, küte kõvasti hinnas tõusnud ja ega's minu teenistus pole elukallidusega suurenenud. Mul praegu koolitada neli lapse-ritsik, eit kah haiglane veel pealekauba, ei seda raha jätku vist minu elukindlustamiseks edaspidigi...“

Vilgaste katsus nende vastuväidetele parreerida:

„Ei-noh, kaupmehe-härja. Teil võib ju oma-

teada täieline õigus olla, kuid millal tuleb siis veel parem aeg teil elukindlustuseks, kui ta seda praegu ei ole?

Tean ja näen, et olete edumeelne, töökas ja arukas perekonnaisa, tubli isamaalane, kaitse-liitlane ning igati edasipüüdlik aus kodanik. Kaupa riulid kõik täis, varusta kas või pool linnajagu sellega, ega's hunt nii hull ei olegi kui räägitakse. Saatuse on teile andnud hea tervise, ettevõtlikkuse ja õnneliku perekonna-elu, kinkinud teile neli tervet ja elurõõmsat järglast. Kas see kõik ei pane Teid mõtlema oma laste paremale tulevikule ja otsima teid selle kindlustamiseks?

Tean, armastate oma lapsi. Soovite neile kõigest südamest anda parema hariduse ja kergema elujärje, kui seda vast omas noorpõlves saite. Ma ei kahtle, kui teil jätkub tervist ja eluaastaid, siis ka võimaldate seda oma lastele. Kuid kes teab kindlasti ette öelda, kas elate ja saate pühendada oma töövilja lastele, ütleme nii aastat 15—20? Seda teie ei tea,

Mitte võõrana sisse astuda

Hankijal on väga tähtis, et ta ettevalmistamatult klienti ei külastaks. Kes nii öelda spontaanselt uksest sisse rühub, ei tohi mitte imestada, miks ta külastus ei anna vähemaidki tulemusi. Hea on veel, kui talle mitte otseteed ust ei näidata. Ta tuleb kui võõras ja sellepärast pole tal loota usaldust, vaid pigem viisakalt varjatud umbusku. Hea ettevalmistus külasta-

---

85 centi preemiat, varguskindlustuspreemia sama väärtuse kohta 97 centi.

Tulekindlustusühingud võtsid seal 1935. a. sisse preemiatena 600 milj. dollarit. Iga hinnatud 1000 dollari kohta tuleb maksta preemiana $7\frac{1}{2}$ dollarit. Kahjud tuleõnnetuste tõttu on 1930. a. vähenenud. Siis tuli iga hinge peale 4,09 dollarit, 1934. a. ainult 1,59 dollarit.

Esemekindlustusühingud on koos tulekindlustusühingutega kogunud aktivad, mis ulatuvad miljarditesse. Üksinda tulekindlustusaktiaseltside ja vastastikkuste tulekindlustusühingute aktivad ulatusid 1935. a. 2,5 miljardi dollarile.

Esemekindlustusühingute arv on arukordselt suur. On olemas 205 vastastikkust tulekindlustusühingut, üle 300 tulekindlustusaktiaseltsi ja umbes 140 eespoolmainitud esemekindlustusühingut.

---

ei tea mina ega keegi teinegi!

Oletame, et Teil on õnne, elate 15—20 aastat, olete terve ja saate hoolitseda oma laste eest. Jõuavad kätte vanaduspäevad, ei tea ju sugugi ette öelda, kuidas need kujunevad, on's sääl päikesepaisjet ehk valitseb siis kõle põhjatuul? Eks tegelikust elust võime näiteid tuua sadu ja tuhandeid vanuspäevade halluse ning puudusetondi puremise tagajärjel tekkinud vanakeste näol. Neil on nüüd palju elutarkust, kogemusi ja kahjetsemisi, kuid mida ei saa enam tagasi — see on veelkordseid noorusaastaid ja elukindlustamise võimalusi.

Tõsisemalt sellele mõeldes, tuleme otsusele: hoolitseme oma vanaduspäevade eest, mõtleme endi omaksete, laste tuleviku kindlustamisele, leskede ja vaeslaste peale, kes seda täna veel ei ole, kuid saatuse tahtel selleks siiski iga päev jääda võivad! See pärast kindlustage oma elu veel täna — kuni veel aega, tervist ja pikenegegi sissetulek on!

Nüüd ei saanud kaupmees aega sõnagi vas-

miseks, tasandab aga teed usalduse võitmiseks.

Mida mõista aga isikliku külastamise hea ettevalmistuse all? Vastus pole mitte kauge! Kõik see, mis võtab ära juhusliku, improviseeritud külastuse mulje, kus pole esindajal aimugi külastatavast isikust, tema perekondlisest ja majanduslikust olukorrast.

Sellepärast on tarvilik, et esindaja soovitusel või uue aadressi saamisel kohe pärib järele andmeid soovitatava isiku kohta. See võimaldab teha kava, millest pihta hakata ja milliste ettepanekutega talle esineda. Et esimest silda enda ja uue kliendi vahele luua, on soovitatav, et ta enne kirjalikult teatab, millal mõtleb teda külastada. Ühtlasi märgib ta oma kirjas oma ettepaneku peajooned ära.

Kui ta siis uut klienti külastab, ei ole ta enam täiesti võõras. Kirjalikult saadetud ettepanek näitab juba kandidaadile, et esindaja on temaga juba tõsiselt tegeleenud. See kindlustab juba teatud usalduse ja võimaldab asjaliku hankekõneluse.

Sel teel kaob kandidaadil hankija vastu võõrastustunne, kas täiesti või osaliselt. Hoolas ettevalmistus on hankijal kõige tähtsam. See kindlustab edu rohkem, kui pikad kõnelused juhuslikult sisseastumisel.

---

tata, kauplusse tulid paar keskealist perenaist ostusi tegema.

Nähtavasti panid Vilgaste poolt rahulikult toonil öeldud sõnad kaupmehe tõsiselt järelmõtlemata elukindlustuse vajadusest. Nagu oma rahustuseks katsus ta leida kinnitust kaupluse tulnud perenaiste kõnetamisest: „Mis arvate, see noorehärna rääkis mulle elukindlustuse tegemise tarvidusest, kas teie elu on kah kindlustatud või nii?“

Aastatelt nähtavasti vanem ja võrdlemisi kehvast riietuses naine ütles:

„Oi kaupmehesaks, kui teil elukindlustus tegemata, tehke seda siis tingimata! Ei see pole laita asi ühti...“ ja nüüd järgnes üks sõnadevaling teisele. Selgus, et too proua oli jäänud leseks õige noorelt, kasvatanud kolme ala-ealist last ja nende ülespidamiseks ja kasvatamiseks saanud abi hoolekandelt. Naistele omase tundelikkuse väljendusena sai näha varsti vargseid pisarapühkimisi.

Olnud temagi suur poeproua, mehe elades,

Laiast maailmast

Inglise valitsus kavatses filmitööstuse suurenemise tõttu filminäitlejate sundkindlustuse sisse seada. Seni kindlustasid üksikud filminäitlejad oma näitlejaid ainult vabatahtlikult.

*

Ajakirjanduse teadatel hävitas metsapõlemine Oregoni osariigis (Ühendriikides) Baddowi maakoha täiesti. Kahju on 1,5 miljonit dollarit.

*

„Review“ järele on elukindlustusseltsid Ühendriigis ja Kaanadas 1935. a. maksnud välja 35 miljonit dollarit liiklemisõnnetuste tõttu surmasaanute omastele.

*

Nõukogude Liidu rahvakomissaride nõukogu on otsustanud, Hollandi kindlustusajakirjanduse teatel, vabatahtliku elukindlustuse sisse seada. Kindlustuslepingute suhtes ei tehta mingisuguseid piiramisi. On asutud määruste ja tariifide koostamisele.

*

Inglise kindlustusseltsid on otsustanud sõja, streigi ja rahutuste puhul tekkinud kahjusid mitte maksta.

*

Viimase rahvaloetluse järele on Saksamaal 450.000 inimest üle 80 a. vanad 270.000 vastu 1910. aastal.

*

Inglismaal on käesoleva aasta esimese üheksa kuu jooksul tuli hävitanud varandusi 805.333 naela väärtuses eelmise aasta 767.067 naela vastu sama aja jooksul.

*

kuid varane surm röövinud temalt mehe, lastelt isa ja järeljäänud poest saanud elada vaevalt mõni aasta, siis olnud seegi lõppenud. Lõpetas oma elusaatuse jutustamise sõnadega:

— Olnuks tema mees oma elu kindlustanud, poleks temal seda suurt mure- ja puudusekoormat tarvis elus kanda ja linna hoolekandest väikest toetusraha nuruda, olla ühiskonnale koormaks.

„Kui teaksid kõik naised, mida teavad kõik l e s e d, siis..., siis oleks kõik mehed elu kindlustanud...“

Kaupmees, rahuldunud kõik ostusoovid, enne lahkumist ütles noorem perenaine härra Vilgastele:

„Palun, tulge veel täna õhtupoolikul meie juurde, nüüd tean elukindlustuse tähtsust, küllap minu mees kindlustab kah enda elu! Elame üle tänava, näete seal kivimajas, III korral, korter 9.“

Bulgaaria valitsus on andnud välja määruse, mille järele tulevad kõik väljaveokaubad kindlustada. Kindlustamine peab sündima Bulgaaria kindlustusühinguis, või neis välismaa kindlustusühinguis, kel on luba Bulgaarias tegutseda.

*

Torontos (Kanadas) annavad mõned kauplused iga 100 dollari eest ostetud kaubale pealekauba 100-dollarilise elukindlustuspoliisi. Poliisi on maksev aasta jooksul ja kindlustussumma maksab välja „Continental Life Insurance“. Poliisi võib jälle uuendada, kui on ostetud samas väärtuses kaupa.

*

Hollandi kindlustusühing „Vita“ on otsustanud liiklemisõnnetuste tõttu surmasaanute pärijaile kindlustussumma kahekordselt välja maksta.

*

Poola kavatses kindlustusjärelvalvet kõvendada. Tahetakse nõuda, et kindlustusseltside põhikapitalid peavad olema suuremad, ja ühtlasi nõrku kindlustusühinguid liitmise teel kaotada.

*

Mandžukuo valitsus on otsustanud kutsuda ellu elukindlustusseltsi, millest võtab osa oma-maa kapital kui ka Jaapani kindlustusseltsid.

*

Nagu näitab õnnetuste statistika, tuleb õnnetuse põhjusi tehniliste vigade tõttu 20 prots., kuna 80 prots. õnnetuste põhjusi peitub inimlikes nõrkustes (kergemeelsuses, tähelepanematuses, hooletuses jne.).

Vilgaste oli südamest tänulik tolele lesele, kes nii ootamatult ja temale vähemagi edaspidise selgitustöö tegemise tarviduseta oli temale täiesti kaks rahuldavat elukindlustust aidanud hankida: üks, kes ilma pikema jututa sealsamas veerandmiljonilise elukindlustuse ettepankule alla kirjutas ja käsiraha tasus, see oli kaupmees ja sama päeva õhtupoolikul tuli sellele lisaks hommikul kaupluses käinud vabrikutöölise abikaasa — perekond Allikvee elukindlustus kr. 2.000.—.

* * *

Härra Vilgaste sai hoolekandeosakonnast tolle lese perekonna aadressi ja tänutähe viisi ümbrikus jõululaupäeval osa nende kahe elukindlustuse töötasust orvudele jõulurõõmuks.

Need olid ka Vilgaste rõõmsamad jõulud, sest ta oli saavutanud raskema ülesande — kindlustanud mehe elu, keda kõik pidasid „võimatuks kandidaadiks“.

Uus Iiri kindlustusseadus näeb ette, et kindlustusühing, mis elukindlustusega tegeleb, ei tohi teisi kindlustusi vastu võtta.

*

Juba teevad Inglise kindlustusühingud ettevalmistusi kuningas Edward VIII kroonimispeo vastu, et kindlustada võõrastemajade omanikke, tribüünide ehitajaid ja teisi, kes loodavad kroonimispeost tulu saada, halva ilma vastu, mis võib neilt loodetavad tulud riisuda.

*

Saksa erakindlustusseltside septembrikuu aruanne näitab, et kuu jooksul on tulnud juure 225.403 uut kindlustust 198.000.000 RM. kindlustussummaga. 1. jaan. kuni 30. septembrini on tulnud juure 2.331.624 kindlustust 1874 milj. RM. kindlustussummaga, 1841 milj. RM. vastu eelmise aasta sama aja jooksul.

*

Ühendriikides on käesoleva aasta esimese üheksa kuu jooksul tuleõnnetuste läbi tekkinud kahju 219.975.984 dollarit eelmise aasta kahju 219.975.984 dollarit 190.533. 202 dollari vastu eelmise aasta sama aja jooksul. Nõnda on siis tuleõnnetuste kahju suurenenud.

*

Vaatamata paranenud majanduslikule olukorrale pole Rootsis tulekindlustus kuigi soodsalt edenenud. Inglise andmete järele oli 1935. aasta eriti rikas tuleõnnetuste poolest. Nii oli seitse juhtumit, kus kahju tõusis üle 800.000 krooni. Ühe jahuveski põlemisel tõusis kahjusumma koguni 1,75 milj. kr. peale. Üldse tuli üle 100.000 kr. tuleõnnetuste puhul kindlustusseltsidel maksta üle 13 milj. krooni.

*

56 suuremat Ameerika kindlustusühingut on jõudnud omavahel kokkuleppele agentideasjanduse suhtes. Nii on otsustatud linnades, kus üle 50.000 elaniku, mitte enam lasta elukindlustuse alal tegutseda inimestel, kes võtavad kindlustusasjandust kõrvalametina. Et hangetööd kõrgemale järjele tõsta tahetakse eemaldada kõik ebasobivad elemendid.

Ka maa vajab kindlustusekaitset

Maal töötavaile kindlustusseltside esindajaile on avanenud suuremad töötamisvõimalused.

Kuna maainimene saab oma peasissetuleku lõikusesaaduste realiseerimisest, siis võib ta omad suuremad väljamaksud, ka kindlustuspreemiad, talvel õiendada. Samal põhjusel on ta talvel kergemini nõus sõlmima kindlustuslepingut. Nõnda tuleb talve hoolsalt hanketöök ära kasutada. Ühtlasi tuleb pidada silmas, et põllumehel talvel on enam aega selleks.

On juba vana tõde, et talunik kergesti ei kindlustu. Tal on umbusaldus kindlustusagendi vastu ega taha minna ka kergesti arstlikule järelevaatusele. Neid asja-

ühendriikides kindlustati hiljuti kõik uued sillad San-Franzisco ja Oaklandi vahel 44 miljoni dollari eest. Sildade tõeline väärtus on hindamise järele 36 milj. dollarit.

*

Statistilistel andmetel on kogu maailmas viimase 15 a. jooksul liiklemisõnnetuste tõttu saanud üle 400.000 inimese surma.

*

Kodusõda tahab Hispaania kindlustusseltsidele ränku kaotusi tuua. Nagu inglise kindlustusajakirjandus teatab, kindlustati enne kodusõja puhkemist hulk hooneid ja varandusi rahutuste vastu, kusjuures arvestati ainult streikide ja kohalikkude rahutustega, mitte aga mõrtsukaliku vennasõjaga.

*

Saksamaal on 1935. a. jooksul maksetud kindlustusseltside poolt liiklemisõnnetuste puhul 360 milj. riigimarkka.

*

Väikesed kindlustusseltsid hakkavad Itaalias ikka enam ja enam kaduma. Nii on lühikese aja jooksul seal liitunud kuus kindlustusseltsi kindlustusseltsi „La Piemontesega“.

*

Nagu näitab statistika, on Norras tuleõnnetuste arv käesoleva aasta esimesel poolel vähenenud. Üldsummas on kahjusumma 6,7 milj. krooni 9,9 milj. krooni vastu, võrreldes möödunud aasta sama ajaga.

*

Statistilistel andmetel juhtub linnades kõige rohkem liiklemisõnnetusi kella 17—20. See on seletatav kojuruttamisega kui ka väsimusega päevase töö tagajärjel.

*

Viimase viie aasta jooksul on Saksamaal olnud 837 tulikahju pikse läbi ja piksekahjude summa ulatub 18.685.000 Rm. Pikseõnnetuste rohkeks aastaks on olnud 1932. a. 272 pikseõnnetuse ja 7.200.000 Rm. kahjusummaga.

olusid peab kindlustustegelane arvesse võtma ja püüdma leida lähenemismorme, kuidas igasugust kahtlust kõrvaldada.

Taluniku mõttekäigule sobivamaks kindlustusvormiks on tähtajaline elukindlustus. Samuti vastuvõetav on talle ka väikeste laste elukindlustus kuni täisealiseks saamiseni, nii et kindlustussumma saaks neile kaasavaraks.

Muidugi iga esindaja ülesanne on leida sobivat kindlustusviisi. Kuna maainimene kunagi kohe ei otsusta, siis ei tarvitse loota esimese külastusega tulemusi. Järgmisel paremal momendil tuleb jälle sisse astuda ja kindlustuse kasulikkust selgitada.

Kas kindlustus — või hoiuõte?

Elukindlustuse hanketöös nihutatakse raha hoiuõte esiplaanile. Muidugi pole see halb, kuid peab hoiatama, et seda võõriti ei kasutataks.

Eriline oht peitub siis, kui kindlustamist hoiukassaga võrreldakse. Harilikult püütakse näidata, milliseid paremusi pakub kindlustus hoiukassaga. Iseendast on see muidugi õige, kuid ei maksa püüda alati tõestada, et elukindlustus on igal juhul parem. On, näiteks, interessandil kavatsus hoida raha kokku klaveri ostuks, siis viib ta raha meelsamini pankka ega sõlmi kindlustuslepingut. Ons hankija, kes tahab seista oma kutse kõrgusel teistsugustel põhjustel püüab teha selgeks elukindlustuse tarvilikkust.

Erilist ettevaatust tuleb pidada silmas, kui kõneldakse laenusaaamise või tagasiostu võimalusest. Peab alati rõhutama et kindlustusleping on pikaajaline leping ja selle enneaegne lõpetamine on seotud kahjudega.

Teisest küljest on pikaajalisus kokkuhoiu suhtes ka positiivne argument, mida võib paljudel juhtumistel edukalt kasutada. Kui õieti seletatakse, saavad paljud aru, milline kasu peitub hoiusunnis. See hoiusund seisab just kindlustuses, sest et preemiaid tuleb maksta teatud aegadel ja nende mitteraksumine on seotud kahjuga. Hoiukassa jätab aga hoiu vabatahtlikuks asjaks. Samuti võib ka raha alati välja võtta. Enne kui aga kindlustatu poliisi tagasi müüb või sellele laenu teeb, kaalub ta hoolega järele, kas tal on raha tõesti tungivalt tarvis. Pangas on asi aga lihtne, sest et raha väljavõtmine pole kahjudega seotud.

Eriti tähtis on täpne selgitamine, mis vahe on kindlustuse ja raha hoiuleviimise vahel. Samuti peab ka selgitama, et hoiukell on ainult preemia tarvis raha kogumiseks, mitte aga ei millekski muuks otstarbeks.

Hoiuõtte kasutamist hanketöös tuleb teha suure ettevaatusega, sest et inimesed võivad kindlustust kergesti hoiukassaga ära vahetada. Kui seda ei tehta, võivad juhtuda suured arusaamatused, nagu näitavad kogemused. Tulemuseks on asjatu kirjavahetus ja lõpuks tulevad kindlustused storneerimisele. Mitte ainult kindlus-

tusseltside, vaid hankija enda huvid nõuavad, et saadakse kindel kindlustus, mille eest tõepoolest preemiaid maksetakse. Vastupidisel juhul muutub ainult töö raskeks.

Kindlustusasjanduse suureks puuduseks on olnud, et sagedasti on teetsenud mitte küllalt sobivad hankijad. Selle tõttu on ka kindlustusagentide hea nimi kannatada saanud. Kuigi viimasel ajal on asi palju muutunud, pole kerge avalikku arvamist selles suhtes nii kergesti ümber häälestada.

Et aga kõik muutuks, peab esindaja kõiki vältima, mis võib kindlustusasjandusele kahjustavalt mõjuda. Üheks selleks abinõuks on, et seletatakse alati kindlustuse õiget mõtet. Ta peab seda tegema ka siis, kui see on isegi kahjulik ta provisjonile. Tõeliselt asjahuvilist saab alati kindlustuse tähtsuses venna. Ebaõigete või puudulikkude argumentidega saadud kindlustus jätab kindlustusvõtjale alati mulje, et teda on sisse veetud. Et seda vältida peab iga korraliku esindaja kohuseks olema alati näidata, milline vahe on elukindlustuse ja raha hoiule viimise vahel.

Tuli surma põhjusena

Selle tähelepanuväärt tõsiasi, et tuleõnnetuste läbi tekkinud surmajuhtumite arv pole Ühendriikides vähenenud, teeb tegemist Ameerika ajakirja „Spectator“.

Kuigi on võetud tarvitusele igasugused abinõud, et hoida ära surmajuhtumeid tuleõnnetuste läbi, konstateerib siiski „Metropolitan-dite“, et tuleõnnetused võtavad Ühendriikides aasta jooksul vähemalt 1500 inimese elu. Sellest arvust on jätud välja kõik surmajuhtumid, mis tekkinud laevade, autode, lennukite ja teiste sõiduabinõude põlemisel ning kaevanduste tulikahjudel. Ja statistika tahab kinnitada kurba tõsiasja, et tuleõnnetuste läbi tekkinud surmajuhtumid pole viimase 25 a. jooksul vähenenud. Edasi näitab statistika, et kõige rohkem langeb tuleohvriks lapsi ja kõrges eas olevaid inimesi. Samuti on näha, et tuleõnnetuste läbi saab mehi surma kaks korda nii palju kui naisi ja et kolmandik mehi saab surma just oma kutsetöö juures.

Üldse näitab see kurb statistika, et koolilapsed, haiglate teenijad ja haiged, vanglakodanikud, vabrikutöölised ja tantsulokaalide ning teatrite omanikud langevad kõige rohkem tuleõnnetuste ohvriks.

Intervjuu

väljamakstud elukindlustuspoliisidele

Juhuslikult sattusin kindlustusseltsi arhiivi, kus kohtasin tähtsaid dokumente. Sel puhul lubatagu mul teha üks kiirjutuaamine väljamakstud elukindlustuspoliisidega. Olen neid juba ammu silmanud teiste arhiividokumentide hulgas, väarikaina, tõsiseina, elutargana. Nad on kui elatanud vanakesed, kes sooritanud oma elutöö ja nüüd rahulikult, õigustatult maitsevad vanusepuhkust. Ent neil on ühtlasi elutark, paljuütlev ilme, mis nagu tahaks öelda: lubage meil kõnelda, lubage meil avaldada oma elutarkust, lubage meil jutustada omi elukogemusi. Igakord, kui kiires askelduses olen möödunud neist, on nad peatanud mu pilku ja manitsenud, palunud: lubage meid avada suu.

Nüüd, aastavahetusel, ei saa ma seda neile keelda. Ma ei saa neid kõiki lasta kõnelda, selleks on neid liig palju, sellepärast andestage, kui nende hulgast kõnetan vaid üksikuid. Ma ei tee nende hulgast erilist valikut, vaid kõnetan juhuslikult, selles järjekorras, kuidas nad mulle ette juhtuvad.

„Palun, kes on esimene?“

„Siin poliis nr. 1407.“

„Mida võid sa oma elust jutustada?“

„Võib olla, teid ei huvita. Olen kehvast perekonnast. Minu väärtus on vaid 1000 krooni. Ent ma ei pruugi häbeneda oma kehvust. Võib-olla, olen elus siiski sooritanud enam, kui mõni rikas. Sündisin raskeil kriisiaastail, kehvast kaluri perekonnas. Mind ei sallitud heameel, sest näpistasin niigi suure pere kehva toidu kõrvast mõnegi palukese enesele. Minu peremeheks oli noor kalur, kellele toita naine ja kaks väikest last. Esimesel aastal ei mõistetud mind üldse, vaid sattusin poolkogenemata, juhuse läbi sinna. Minust taheti lahti saada, siunati, söimati. Siis käis linnast keegi noormeest minu eest kostmas. Jäeti siis veel üheks aastaks, katseks. Õeldi — ega tasta elu-loomaa ikka saa — tuleb lõpetada. Siis elasin kolm kuud peaaegu linnupriina, ei tahetud mind, kuid kellegi portfelliga noormehe vahetlusel jäeti veelgi, kuigi eriti pahane oli perenaine, kes siunas, et minu nahka olevat läinud kogu viimane kalakoorem. Olin vaikne ja nukker.“

Ent siis tuli kolmas kevad. Jälle olid tülid ja pahandused minu pärast, kuid siis sõitis peremees merele oli tormine meri, mäletan väga hästi, sest see oli viimane kord, mil nägin oma peremeest, ei enam kunagi. — Õeldi — olevat meres leidnud märja haua...

Nüüd muutus kõik minu suhtes. Hoolimata kaluri lese kurbusest ja leinast, muutusin ma sellest hetkest ta lemmikuks. Mind hellitati igasuguste au- ja meelitusnimedega ja näidati lastele kui aaret.

Lõpuks sõideti minuga ühes linna, siia suurde majja. Veel viimast korda suudles mind kalurileks ja nimetas mind oma laste toitjaks, heaks vaimuks, kaitseingliks. Õelge

mulle, millest see muudatus neis inimesis? Miks mind enim põlati ja hiljem armastati? Lahendage mulle see mõistatus?“ anus see poliis oma hoogsat jutustust lõpetades.

„Praegu pole selleks aeg. Kuulame enne, mida on öelda teistel. Palun, järgmine!“

„Siin poliis nr. 2001.“

„Mida võid öelda enda elust?“

„Minu elu oli niivõrd lühike, et mul vähe on sellest jutustada. Olen elanud võrdlemisi head elu, kuna sattusin noore abielupaari õnnelikku majja. Mind kinkis armastav abikaasa oma naisele pulma aastapäevaks. Mees suhtus minusse heatahtlikult — ütles mulle meelitavalt — kui mind enam ei ole, siis hoolitsed sina Maarja eest. Ta oli väga energiline ja elurõõmus inimene. Ei teadnud üldse, mis on haigus. Sellepärast ei mõelnudki ta surmale, kuid mind pidas ta sellepärast, et tahtis pakkuda oma perekonnale muretut tulevikku. Ent ühel õhtul, kui ta läks välja ei tulnud ta enam tagasi, vaid teda toodi. Õeldi, olevat saanud surma autoõnnetusel.“

Naine esimeses kurbuses unustas minu hoopis, ent kui paari kuu pärast tuli keegi õige pisikene inimesenatuke sinna majja, kes alati küsis, siis toodi mind siia. Kuigi ma selle pisikese karjumisest midagi aru ei saanud, ometi nüüd usun, et küllap tema see oligi, kes minu siia toomist nõudis. Siin anti minu eest...“

„Küllalt, küllalt. Seda ma tean, et siin sinu eest anti 5000 krooni, ent see mind enam ei huvita. Palun, järgmine!“

„Olen poliis nr. 3845. Ka minu eluiga pole pikk. Sain vaevalt aasta olla kellegi käsitöölise perekonnas. Ei olnud minugi elu kerge. Alati mind siunati ja minu pärast pahandati, kuna keegi mees iga kuu mingisugust tasu käis kasseerimas. Õeldi, et minu eest maksetud raha oievat maha visatud. Ähvardati iga kord mind sellele mehele tagasi anda — pangu, kus tahab.“

Siis see mees seletas midagi ja näitas väikesele pojakesele, kes põrandal mängis. Selle järele jäi veidi rahulikumaks ja maksti ära, kuid järgmisel kuul kordus sama jällegi.

Ent kui see mees viimast korda tuli, oli mu peremees kodunt ära — õeldi olevat haigemajas. Naine nuuksus ja palus selle võõra portfelliga mehe käest kõik andeks, nimetas teda heategijaks ja ei lubanud teda ega mind kunagi unustada.

Järgmisel päeval toodigi peremees koju, kuid puusärgis ja peale selle tuli sinna palju võõraid, kes viisid peremehe ära. Külalised, kes hiljem seal käisid olid väga kenad inimesed ning lohutasiid minu perenaist ja kiitsid mind. Ütlesid: eks ta kurb ja valus ole küll, kuid leivamuret sul ega väiksel pole esialgu vaja karta, kuna sul on 2000-krooniline elukindlustuspoliis. See on nüüd suur asi ja kallis varandus. Selle peaks küll iga perekonnainimene muretsema.“

IV Põhjamaade inspektorite kongress

Juba neljandat korda tulid kokku kolme põhjariigi: Norra, Taani ja Rootsi elukindlustuse inspektorid, et ühiselt läbi arutada ametalalisi muresid. Et kongressil esiletoodud mõtted ja ka vastuvõetud otsused meid huvitavad, siis toome tähtsamate kongressi tegelaste referaadid kokkuvõetult:

Rootsi Elukindlustusinspektorite Riigiühingu endine esimees inspektor Emil Flood ütles oma kõnes kokkuvõetult järgmist:

Rootsi elukindlustuse inspektorite Riigiühingu nimel on minul au üle anda kõige sõbralikum tänu kutse eest, mis võimaldas minul osa võtta neljandamast põhjamaade inspektorite kongressist.

Tunnustades seda suurt tähtsust lähemaks koostööks põhjamaade inspektorite organisatsioonide vahel oleme meie rootslased rõõmuga vastu võtnud kongressi kutsed, lootuses, et kongress annab meile ja kõikidele osavõtjatele väärtusliku materjali püsivaks koostööks.

Et just Rootsi Elukindlustusinspektorite Riigiühing nende päevade sees sai 2 aastat vanaks, siis lubatagu minule lühidalt selgitada meie ühingu ülesandeid.

Enne meie ühingu asutamist eksisteerisid Rootsis mitmed kutseorganisatsioonid, nagu:

- 1) Rootsi elukindlustuse inspektorite ühing.
- 2) Trygg'i inspektorite ühing, 3) Ühinenud inspektorite ühing. 4) Tuleviku inspektorite ühing.

Esimene neist ühingutest oli välistegelaste kutseorganisatsioon suureelukindlustuse alal ja 3 viimast organisatsiooni väike-elukindlustuse alal.

Nende nelja ühingu asemele loodi kaks aastat tagasi ühine organisatsioon — Rootsi Elukindlustusinspektorite Riigiühing.

Riigiühing koosneb puhtal kujul elukutselistest kindlustustegelastest ja isikud kellele kindlustustöö kõrvalteenistuseks, ei saa Riigiühingu liikmed olla.

Ühingu ülesanne on silmaspidada välistegelaste kutsehuvisid ja püüda tõsta välistegelaste elu-standarti võimaluste piires.

Varem tegutsenud 4 kutseorganisatsiooni töö oli viljatu, mispärast ühingute koondamine oli osutunud kõigiti õnnelikuks ja tarvilikuks.

Rootsis ei peetud siamaani elukindlustuse tegelast kutseinimeseks, kuna kindlustusalale

---

„Väga kena, kuid aeg on kiire. Palun, järgmine!“

„Minu number? Ei ma enam õieti seda ei mäleta. Olen näinud niipalju vintsutusi, et olen unustanud oma numbrid.“

See oli kuus aastat tagasi, kui sattusin ühe väiketöösturi perekonda. Mind võeti vastu võrdlemisi vaimustatult, kuna asusin sinna majja suvel, mil mees oli üks kodu, kuna naine nelja väikese lapsega oli sõitnud maale. Minu ristiisa — see kes mind sinna tõi ja minu uus peremees olid head tuttavad. Asi läks sõbralikult. Uus peremees ütles: 5000 krooni, eks seda ikka kuidagi suuda. Nii see jäigi.

Ent kui kolme kuu pärast keegi noormees minu eest raha tuli nõudma, siis oli naine kodu ja see oli nii tulivihane, et sõimas selle mehe läbi ja mina pääsesin vaevu puruksrebimisest. Hiljem oli minu pärast väga palju pahandust ja naine siunas, et minu pärast tema pidavat käima vana palituga ning muidki süüdistusi veeretati minu kaela. Asi läkski niikaugale, et jäeti minu eest maksud tasumata ja olin peaaegu hingekirjast mahakustutatud.

Siis sattus sinna jällegi minu ristiisa ja see tegi selgeks, et see polevat ikka ilus, minuga nii halvasti ümber käia. Lõpuks sobitati asi nii, et minu väärtusest pool maha kirjutati ja nii jäin elama poolkult. Ka siis oli veel mitmel korral minu pärast pahandusi. Peasüüdistajaks oli ikka naine. Ent kuidagi ikka elu sees hoiti, kuni... kuni ühel heal päeval minu peremees haigestus pimesoole põletikku. Alul võeti asja

väga kergelt. Ei rohtu, ei arsti. Hiljem tulid arstid, viidi haigemajja, tehti operatsioon... Kuid kõik osutus hiljaks, operatsioon ebaõnnestus — mees suri lõikuselaua.

Nüüd olin mina ainuke lohutaja, pidin lunastama tööstuse kohustused ja võimaldama veel elujärje loomist 5-liikmelisele perekonnale...“

„Palun, järgmine! Ei, ei. Ei ole enam vaja. Mulle lubati ainult pool tundi teiega vestelda. Aeg on läbi ja ma pean minema. Tean, et teil kõigil on midagi südamel, et te enamasti kõik olete kannatanud, pidanud taluma etteheiteid, alandusi, teist ei ole aru saadud, teid ei ole mõistetud ja alles saatuse löögi tõttu olete muutunud armsaks. Tean sedagi, et samasuguseid etteheiteid saavad tänapäeval tunda teie sajad õed-vennad ja mõnigi loobub meist, mida hiljem kibedasti kahjateb, ent siis on juba hilja...“

Nii on kord juba elu. Kui sind otseselt pole vaja, siis sind hüljatakse, mõtlemata sellele et siis kui abi vajatakse, on seda hankida hilja.

Pühaliku hardumusega vaatan neid pabe-reid — väljamakstud elukindlustuspoliisid. Kui palju on nad pidanud kannatama taunimist ja arusaamatusi. Ent kui palju perekondi on nende abil siiski võinud ehitada üles uut elu.

Kui need poliisid võiks jutustada, siis hüüaks nad tulekeelele igale — ärge hüljake elukindlustust.

J. K.

pääsesid tegutsema ilma erilise ettevalmistu- seta isikud, vaatamata sellele, kus tema oma ametialased teadmised oli ammutanud.

Selline olukord ei lubanud ka kindlustustege- laste elutingimuste parandamiseks midagi ra- dikaalset ette võtta. Nüüd on ühing aga juba mõndagi suutnud korraldada ja praegu oota- vad paljud ametisse võtmise, väljaõppe ja pen- siooni küsimuse korraldamise peatse lahenda- mist.

Kui meie peaksime leidma lähemaid sidemeid sõbralikuks koostööks teiste põhjapoolsete maade inspektorite ühingutega, oleks sellega jällegi suur samm edu suunas saavutatud.

Mõeldes sellele avaldan lootust, et see peaks olema Rootsi Elukindlustuse Inspektorite Riigi- ühing, kellele saaks osaks au korraldada järg- mist, s. o. 5-dat Põhjamaade inspektorite kongressi.

Kõneledele järgnesid mõttevahetused, kusjuu- res sõna anti Rootsi Riigiühingu uuele esime- hele Uno Bransile, kes muuseas tähendas, et isikute arv, kes Rootsis tegelevad kindlustuse alal, ulatub 50.000. Missugusele arvule ka on jäänud peatuma, soovides akvisiitorite arvu mitte tõsta.

Kõik akvisiitorid Rootsis jagatakse kahte gruppi — A ja B grupp. A — akvisiitoreid ei või ükski selts rohkem ametisse võtta kui 3000 ja B gruppi tegelasi mitte rohkem kui 300 is-ikut, missugusesse arvu on arvatud ka kõik kutselised välistegelased. A — akvisiitorid on säärased, kelledel kindlustuse ala on kõrval- teenistuseks, kes hanketööd teevad oma otse- kohese tegevuse kõrval ning saavad provis- joni maksimaalselt 10%/00. B-gruppi kuuluvad sellised tegelased, kelle elukutseks on kindlus- tustöö, kes seda tööd teevad täie andumuse ja hoolega ja saavad sellepärast ka suuremat provisjoni, kui A-akvisiitorid. B-akvisiitorite arvu piiramise kaudu on kutseliste akvisiito- rite tasutingimused tunduvalt paranenud, mida omalt poolt veelgi soodustab A-akvisiitorite tasunormide vähendamine 10%/00-le.

Mis puutub akvisiitorite väljaõppesse, siis on see küsimus alles viimastel aastatel muutunud aktuaalseks, mida tähtsal määral on põhjus- tanud võrdlemisi suur stornoprotsent, kus põh- juseks välistegelaste vähene väljaõpe.

Nüüd toimub väljaõpe kirjalikkude kursuste kaudu, missugune on korraldatud Rootsi kind- lustusühingu poolt.

Akvisiitorite registreerimine sünnib Rootsi elukindlustuse seltside registreerimise büroos, kus registrit peetakse kõikide akvisiitorite üle, niihästi A kui B grupis. Seltsid on kohusta-

tud teateid saatma kõikide isikute üle, kes soo- vivad tegutseda tähendatud seltsides.

Seltsid on samal ajal vastutavad selle eest, et büroole registreerimiseks esitatud isikud oleksid ka vastuvõetavad kindlus- tustegelaste peresse ja kuidagi halba varju ei heidaks sellele seisusele.

Kui akvisiitor läheb ühest seltsist üle teise, peab ilmtingimata selts, kes tähendatud esin- dajat soovib vastu võtta nõu küsima büroolt, ühtlasi selgitama ka kõik need põhjused, mis sundisid esindajat seltsi vahetama.

Kui välistegelane eksib elukindlustusseltside vahelise kokkuleppe vastu, teatatakse sellest büroole, kes sellest omakorda kõiki teisi seltse informeerib.

Kui välistegelane on süüdi, temale ettepan- dud süüdistuses, siis tehakse temale esma- kordse eksimuse korral hoiatus, või raskemat- tel kordadel vallandatakse ametist.

Karistada saanud välistegelasel on aga õigus appeleerida Kuningliku Kõrguse vahekohtu poole, missugune kohus koosneb 5 liikmest (üks seadusetundja, kes ühtlasi kohtu esimees, 2 seltside esindajat ja 2 akvisiitorite esinda- jat). Selle koosseisu kaudu on välistegelane saanud omale usaldusväärse kaitseorgani, mis kindlustab uurimuse asjalikkust ja otsuse era- pooltust.

Kokkuleppe vastu eksinuid akvisiitoreid ja- tatakse kahte klassi: raskem ja kergem klass.

Kui välistegelase süü seisab selles, et tema on provisjoni tagasi maksnud mõnele kindlus- tusvõtjale, vallandatakse teda otse- kohe seltsist ja alles kahe aasta möö- dumisel avaneb temal võimalus pöörduda mõne teise seltsi poole teenistuse saamiseks. Vanas kokkuleppes kaotas esindaja, kes osa oma provisjonist oli kindlustusvõtjale tagasi maksnud teenistusvõimalused kindlustuse alal jääda- valt, temale ei antud enam õigust tegeleda ühegi seltsi juures. Nüüd uue kokkuleppe järele on see § selles osas pehmendatud, ja eluaegne eemaldamine on asetatud kahe aastaga.

Omapäraseid asjaolusid Rootsi kindlustus- tegevuses on see, et summa mida välistege- lane saab oma töö eest kirjutatakse tema ar- vele võlana selleks juhuks, kui uusprodukt- sioon ei kata nõuetava toodangu normi. See asjaolu on põhjustanud elukutseliste kindlus- tustegelaste saldosis akvisiitorite kasuks, et raskematel aegadel, kui hanketegevus pidur- datud, hoida ära ühest seltsist teise liikumist. Rootsi Elukindlustuse-inspektorite Riigiühin- gul on eespooltoodud küsimus praegu esma-

Kaks gruppi – üks siht

Iga kindlustushankija teab, et kui ta oma töö piirkonnas kandidaate kindlustusmõttele suhtumises liigitada tahab, puutub eriti teravalt silma kaks gruppi. Ühed, kes koormavad end tulevikumuredega liig, teised jälle, kes mõtlevad sellele väga vähe.

Kuigi on ilmne kontrast nende mõtelaadis, on siiski mõlemil grupil midagi väga tähtsat ühist, mis on kindlustushankijal väga tähtis. Nimelt nii hästi ühel kui teisel grupil on kindlustuslepingu sõlmimine väga tähtis, et tulevikule mitte ainult majanduslikku, vaid ka hingelist tuge anda. Sest — piltlikult öeldes — mõlemad grupid tulevad teoreetiliselt ühe joone vastastikkuseisvaist lõpp-punktidest üksteise poole ja kohtuvad selle keskel samal praktilisel kindlustusel enda oma lähedaste tuleviku suhtes, ja samuti ühesugusele toob sellest kindlustuse tundest välja elukindlustuspoliis.

Juba see teadmine ütleb, kuidas tuleb mõlemaid gruppe kohelda. Kindlustustege-lane peab ühe juures tõestuste kangi teisiti alla panema kui teise juures. Toome siin piltliku näite.

Kindlustustege-lane võib vähemuretseja-le öelda: „Teie pole põhimõtteliselt nõus

tulevikumurede üle rääkima. Mis seal teha. Võib olla puudub teil täna selleks aeg või tahtmine. Hüva. Sellepärast just vajate elukindlustust, et võiksite selle juure jõuda, ilma et satuksite konflikti oma vastutustundega oma perekonna tuleviku suhtes. Sellest vastutustundest vabastab teid just ainult elukindlustuspoliis.“

Paljunuretsejale võib aga öelda: „Nagu näen muretsete oma perekonna tuleviku pärast nii palju, et see parimat tun-nustust väärrib. Aga miks nii palju muretsemist, kaalumist, endapiinamist. Tehke kord lõplik otsus. Muidu ei saa teie sellest närivast tundest lahti. Kui mitte praegu, siis järgmisel korral tehke kindel otsus elukindlustuse suhtes. Just see vabastab teid alalistest muretsemistest ja teie saate kord ometi rahu. Leiate selle kindlustus-
sua ama paraja olevat, on asi parimas korras. On aga teie arvates liig väike, siis võite teha pärast lisakindlustuse.“

Muidu ri see on nimelt näiteks. Siin toodud mõtted on ainult juhisteks. Iga kindlustustege-lane valib ju ise omad sõnad. Kui käit: õieti nende näpunäidete järele, siis pole kahtlust, et mõlemi grupi juures leiate tarvilikku vastukõla.

---

järgulise tähtsusega, ning on ülestõstetud küsimus selle olukorra muutmiseks.

Inspektor H. Nesse Norra Kindlustus-inspektorite ühingu (Norges Assuranse-Inspektorslag) endine esimees võttis selle järele sõna ja tähendas, et ka Norras olevat olnud sellekohane registreerimiskontor, kus kõik akvisiitorid niihästi inspektorid, kui ka esindajad registreeriti oma seltsi poolt. Oli näiteks üks välistege-lane juba ühe seltsi poolt registreeritud, ei saanud teda enam teist korda mõne teise poolt registreerida enne, kui vastavat seltsi sellest ei informeeritud.

Kõneleja arvates omas selline kontor Norra kindlustustegevuse korrastamisel suure tähtsuse, mitte ainult üksi seltsidele, vaid ka akvisiitoritele enestele.

Registreerimisega hoiti eemale igasugune mitte-sobiv element, mis kasuks kogu kindlustustege-laskonnale tema kutseväärtuse tõstmisel. Ka selgitab kõneleja, et Norras kõik kind-

lustege-lased, kes eksinud kokkuleppe vastu, jaotatakse nelja rühma — A, B, C ja D klassi. A-klassi on grupeeritud kõik valelikud esindajad, B ja C klassi kõik hooletud, provisjoni tagasimaksjad jne. ning lõpuks D klass, kõik ülejäänud, mis kõneleja ja paljude teiste arvamine järele oli selle klassifikatsiooni üks tumedamaid kohti. Selts võis esindaja selle jaotuse kohaselt asetada D klassi, vaatamata tema süüdistuse iseloomule. Sellega võeti võimalus välistege-lasel kohasaamiseks mõnes teises seltsis, mis loomulikult õige ei olnud. Et selline esindajate grupeerimine tihti põhjendamatu ja ka ülekohtuselt tegutsemisvõimalused välistege-laselt röövis, siis on ka selle mää-ruse muutmisest kõneldud. Kõneleja tõi näiteid paljudest juhtudest, kus akvisiitor oli büroole esitatud registreerimiseks D klassi, ilma mõjuvaid põhjuseid nimetamta, mille tõttu akvisiitorilt võeti töötamisvõimalus, kuigi hiljem selgus, et ta oli süütu. (Järgneb.)

Elukindlustuse arenemislugu

Meie praegusele elukindlustusele sarnanevat kokkuhoiu ja perekonna eest hoolitsemise vormi leiame juba vanal ajal, kus mitmesuguste matusekassade organiseerimisega vaesematele rahvakihtidele püüti anda vastastikust abi. Oli mitmesuguseid teisigi ühinguid ning organisatsioone, kes oma eesmärgiks seadsid leskede ning vaeste laste eest hoolitsemise perekonnapea enneaegse surma korral.

Julgesti võime elukindlustuse sügavat põhimõtet ja kindlustuskaitse rakendamist tegeplikku ellu pidada vanaks enam kui 2000 aastat.

Elukindlustuse ala ajaloolised uurimised on avastanud mitmesuguseid tõesugemeid, kus meie ühel või teisel kujul kohtame elukindlustuse põhimõttega. Vanad roomlased, näiteks, tundsid elukindlustuse põhimõtet küllaldaselt hästi, sest abielluja noormees pidi omama ning kõrvale panema teatud varanduse tulevase abikaasa tarvis, mis pidi kaitsma leske ning lapsi perekonnapea ootamatu surma korral.

Eelpool nimetatud matusekassad, missugused ka meilgi mitmel pool veel tarvitusel, on oma algkuju saanud vanast Roomast. Need kolleegiumi nimelised ühingud ühekordsete sisseastumise ja perioodiliste kuu maksude eest kandsid vastutust oma liikmete surma korral; maksid teatud summa perekonnale, millest jätkus matuse kuludeks ja väiksem summa jäi üle ka lesele.

Ühes sellises matusekassa põhikirjas oli näiteks liikmeks astumiseks vajalik sissemaks 100 sesterziat, mis vastaks meie 25 kroonile ja savinõu täis veini.

Perioodiliste maksudena tuli tasuda iga kuu 5 assi (35 senti), mis ühingu liiget kindlustas 300 sesterzia suuruses summas, kust aga väljamaksmisel maha arvati 50 sesterziat, mis-sugune summa jagati tuleriida juures kokkukulnud matuseliste vahel.

Nende matusekassade kõrval olid eriühingud Rooma sõduritele ning ka hiljem töötasid matusekassad, mis olid organiseeritud kutsealade viisi.

Ei puudunud ka oma statistika ning tähelepanekud surevuse kohta, kuigi need olid ebatäpsed ega vastanud tänapäeva tehniliste nõuetele.

Ka vanade gallialaste juures võime algest elukindlustust märgata, mis sügava altruismina perekondi võimalikkude õnnetusjuhtumite vastu kaitses.

Teatavasti oli gallialastel ja ka mitmetel teistel vanadel rahvastel kombeks abiellumise puhul moodustada ühist varandust sel teel, et võrdselt naise varandusele pidi ka mees abiellumisel varandust kaasa tooma, missugune ühe poole surma korral teisele langes.

Rahvaste rändamise ajal sattusid kindlustuse ideed ka teiste rahvaste juurde, kus need mitmesugusel viisil rakendamist leidsid.

12. ja 13. sajandil näeme käsitööliste ja kaupmeeste kutseorganisatsioonides — tsunftides ja gildedes juba kavakindlamat kindlustuskaitse kasutamist, kus nimetatud ühingud oma liigetele ab ja toetust andsid surma, haiguse ja vanadusepäevade puhul.

Ka leiame mitmesuguseid lapsekindlustuse viise, mis oma põhimõttelt lahku ei lähe tänapäeva lastekindlustusest.

Lapsevanemad või ka hooldajad, kes vastündinud lapse heaks linnakassase maksid ühe taalri, said lapse täiecaliseks saamisel ühe taalri asemel kätte 3 taalrit.

Sellelaadilisi kogumiskassasid leiame Lääne- ning Kesk-Euroopas Saksamaal, Itaalias, Hollandis ja mujal.

Aastal 1700 asutati Inglismaal mitu pensionikassat ja 1706. a. esimene ühistegelisel alusel töötav kindlustusselts „Amicable“. Kuigi need mitmesugused kutseorganisatsioonide hoiu- ja hilisemad pensionikassad tähtsat osa etendasid vaesemate rahvakhtide abistamisel, puudusid neil siiski tänapäeva elukindlustuse olulisemad alused — suremustabelid.

Preemiamaksude väljaarvestamisel ei olnud tolleaegsetel matuse- ja pensionikassadel kasutada mingisuguseid tähelepanekuid ega ka statistilisi andmeid, sest alles 1720. aastal alustati Inglismaal uurimust rahva suremuse kohta, mis aluse pani teaduslikule elukindlustusele.

Kohe aga ei kasutatud väärtuslikke suremustabeleid, vaid need võttis tarvitusele mitmed aastakümned hiljem „Equitable Society“, mis-suguse seltsi asutamisaastat, 1760 tulebki lugeda elukindlustuse algaastaks.

„Equitable Society“ seltsi asutamismõtte ülesseadjaks oli inglane Dodson, kes aga siiski ennem suri kui tema poolt asutatud selts sai tegutsemist alata.

Hankemees peab teadma...

Viimasel ajal sagenevad tuleõnnetused majapidamistes, milliseid oleks sagedasti võimalik suurema ettevaatuse juures vältida.

Nagu nähtub kõnelustest hanketööl, on meie publik kummaliselt muretu ja püüab kindlustustegelasest saada lahti sõnadega: „Meie oleme küllalt ettevaatlikud!“ Igapäevased ajalehesõnumid näitavad aga vastupidist. Tuleõnnetuste vältimispropagandas jääb alati suur ala puudutamata.

Kindlustustegelase suureks ülesandeks on juhtida inimeste tähelepanu sagedamatele tuleõnnetustele põhjustele, mis ei puutu võhikule silma, nagu näiteks: hooletu ümberkäimine bensiini, laki, värnitsa ja poonimisvahaga. Siis ei tohi lubada ka avatud ahjuuksi, katkiseid ahjuplekke, kütteainete ja tuha primitiivset hoidmisviise, vigaseid või puudulikke korstnauksi, praegusid korstnais, vananenud petrooleumlampe, vigaseid triikraudu ja elektrilülitajaid, ebasobivaid pesukuivatusruume, vigaseid kütte- ja keedukoldeid, hooletut ümberkäimist tulega. Lõpuks ei tohi ka unustada tuleõnnetusi, mida põhjustavad laste käed.

Peaagu igas majapidamises leidub pudel tärpentiiniga. Mis on tärpentiin? Tähendab see ohtu? Oma hanketööl tähendan muu seas:

Eelpool tähendatud seltsile järgnes juba kindlustusseltside ajajärk, kus üle Euroopa tegevust alustasid sajad kindlustusasutused saavutades üha suuremat poolehoidu laiemates rahvahulkades.

Nii tekkisid esimesed kindlustusseltsid:

Prantsusm.	1787. a.
Hollandis	1807. a.
Itaalias	1826. a.
Saksamaal	1827. a.
Norras	1847. a.
Rootsis	1855. a.
Soomes	1874. a.

Eestis alustati elukindlustust 1919. aastal.

Nagu sellest nähtub ei ole elukindlustus mitte uus leiutis, vaid seda põhimõtet on kasutatud juba aasta tuhanded tagasi ja praegu ei saa enam elu kuidagi ilma elukindlustuseta ettekujutada. Ka pole loota, et lähemad aastasadajad või ka -tuhanded kindlustuskaitset millegi paremaga suudaksid asendada.

„See on muidugi väärtuslik plekkide puhastamise vahend, proua Kuusik ja õlilakkide vedeldamiseks tingimata tarvilik. Kuid ta on ka kergesti süttiv. Kunagi ei tohi seda tule läheduses tarvitada. Saapamääre ja poonimisvaha sisaldab samuti tärpentiini, ja kui on poonimisvaha seistes kuivanud, ei tohi me seda priimusel soojendada ja siis tärpentiini juurde lisada, sest et tärpentiin võib süttida põlema. Et tuleõnnetust ei juhtuks, tuleb vaha keevas vees soojendada.“

Proua Kuusik naeratab ehk üleolevalt, kuid kuulab siiski suure tähelepanuga. Mina aga jatkan:

„Ei saa unustada ka kleepimis- ja paikamisaineid, sest et need valmistatakse sagedasti kergestisüttivaist aineist, nagu bensiolist või atsetoonist. Ka tuntud gummilahundid gummipõlled ja kalosside parandamiseks sisaldavad alati kergestisüttivaid aineid. Kunagi ei tohi neid tarvitada tule läheduses.“

Kui tahame mõnda mööblit lakiga värskendada, ei tohi me unustada kunagi, et uuema aja tselluloosi lakid on jälle kergestisüttivad. Mõned lakid on sama plahvatavad, nagu bensiingi. Sellepärast ei tohi lakkimise juures kunagi suitsetada.“

Niisuguste igapäevaste nähtuste esiletõstmisega meie veename, äratame huvi. Naised kuulavad sellist jutuaajamist suurema huviga kui mehed.

Nõnda on siis tuleõnnetuste põhjuste teadmine tarvilikuks hankeabinõuks.

Omis asjus

Tehniliste takistuste tõttu jääb käesolevast numbrist välja kaasanne „Elukindlustuse väljamakse Eestis“, mis ilmub jaanuarikuu numbriga tuleva kuu lõpul.

*

Kõik Eesti Kindlustegelaste Ühingu liikmed, kellel tasumata 1936. a. liikmeks, palutakse see õiendada lähemal ajal. Ühingu liikmed, kes asuvad väljaspool Tallinat, palutakse see maksta sisse meie posti jooksvale arvele nr. 598.

*

„Eesti Kindlustuslehe“ tellijad, kelle tellimisaeg lõpeb esimese poolaastaga ja kes lehte soovivad saada edasi, palutakse aegsasti tellimisi uuendada.

Õnnetuste kroonikat

Õnnetusi inimohvritega.

— 20. okt. leidis salaküttimisel õnnetut surma Laius-Tähkvere vallas 17-aastane Erich Kask.

— 21. okt. toodi Viljandi haiglasse purustatud pealuuga Holstre valla Tuule talu peremees Jaak Matsson, 54 a. vana, kes heitis samal päeval hinge.

— 23. okt. jäi Võhma-Põltsamaa omnibuse alla Kõo valla elanik Linda Kärssten. Omnibuse ukse käepide purustas õnnetu neiu pealu. Ta suri Põltsamaa haiglas.

— Samal päeval uppus Kulgu sadamas Narva jõkke Narva linavabriku pensionär Madis Tulp.

— 3. nov. kukkus Tallinnas, Heeringa t. 3 teiselt korralt trepist alla 54-a. Eduard Danna ja nii õnnetult, et suri teel haigemajja.

— nov. jäi Kaarepere ja Tabivere jaamade vahel rongi alla Kallaste alevi kalakaupmees Ivan Kukin koos hobuse ja vankriga. Kukin sai silmapilkselt surma. Õnnetus tuli jooanud olekust.

— Samal päeval kaevis Oru vallas Viluvere külas tige pull surnuks neiu Elviine Kaare.

— 6. nov. jäi Vilmsi tn. auto alla 31-a. neiu Olga Lemberg. Õnnetu suri teel haigemajja.

— 7. nov. jäi Balti jaamas rongi alla Nõmme elanik Arnold Einroos ja sai silmapilkselt surma.

— 8. nov. jäi Püssi vallas Virumaal vankri alla talunik Aleksander Jäger. Õnnetuse momendil läks mehel piibuvars kurku ja lämmatas mehe.

— 10. nov. sai Jõeletme vallas Kaeruloo silla juures omnibuselt mahahüppamise tagajärjel surma noor neiu Linda Kärp Nehatu vallast.

— 12. nov. uppus Sõru sadamas viinastanud oleku tõttu Külamaa küla elanik Elmar Põitel.

— 14. nov. uppus Narva-Jõesuus pummeldamise tagajärjel kohalik kalur Madis Valt, 32 a. vana.

— 17. nov. jäi Taevaskoja ja Kiidvere jaamade vahel rongi alla 34-a. August Lallning sai silmapilkselt surma. Teda jäi leinama naine kolme väikse lapsega.

— 19. nov. uppus Võrumaal Lasva järve 10-a. koolipoiss Karl Eiche, kes läks järvele jääkövadust proovima.

— 25. nov. jäi Kukruse kaevanduses allavarisevate kivide alla kaevandustööline August Luuker, 19 a. vana. Õnnetu suri haiglas.

— 30. nov. jäi Pärnu-Vändra maanteel auto alla, mida juhtis Hans Karu, 75-a. Marie Sildvere, kes pärit V.-Vändrast Aluste külast ja sai surma.

— 3. dets. jäi Narva maanteel Jõeletme kiriku juures veoauto nr. J-41 alla Aleksander Kärk koos naise ja hobusega. Hobune sai nii vigastada, et teda tuli hukata. Aleksander Kärk jäi ise terveks, ta naine sai aga vigastusi.

— dets. jäi Turba ja Riisipere jaamade vahel kaubarongi ette 12-a. kooliõpilane Viktor

Tois, kusjuures ta vasak jalg purunes. Ta suri teel haigemajja.

— Samal päeval sai Kärü vallas Järvamaal vingusurma Kärü metskonna Saare vahtkonna metsavaht Kustas Kruus, 25 a. vana. Kruus oli poissmees.

— 5. dets. lendas Tartu linna piires „Vahi“ koolitalu ristteel sõiduauto T-33, mida juhtis Valter Kruup, kummuli. Surmavalt said vigastada autojuhi ema Marie Kruup ja Avinurme kaupmees Joosep Pukk.

— Pornuse vallas Halliste külas jäi rehepekumasina võllide vahele Mart Pöder, 37 aastat vana, sai surmavalt vigastada.

— Pärnu-Tallinna vahelisel maanteel sai õnnetut surma 35-a. Kristjan Aru sete Are vallast. Aruste oli perekonnainimene.

— 8. dets. sai Koplis manööverdava rongi all surma 8-a. Harry Ristikivi, eluk. Bekkeri asunduses nr. 32.

Tuleõnnetusi.

— 23. okt. põles Rae vallas Lagedi asunduses maha Ola Alisto elumaja koos vallasvaraga. Kahju 3000 kr. Tuli sai alguse küdevast ahjust.

— 24. okt. süttis põlema Krüdneri vallas Kõtsi talu elumaja ühes ühise katuse all oleva rehealuse, talli ja kuuriga. Sisse jäi ka kogu talu vallasvara. Tuli sai alguse 4-a. lapse käest, kes viis põleva tuki rehe alla.

— 27. okt. põles Tõstamaa alevikus Jaan Sauli elumaja koos vallasvaraga. Kahju 1000 kr. Tuli sai alguse 3-a. lapse käest, kes hakkas sellega mängima.

— 28. okt. läks tuli lahti Türi Tarvitajate ühisuse peakaupluse keldris. Kuigi pandi tulele piir, rikuti 3000 kr. eest mitmesugust kaupa.

— Samal päeval põles Peningi vallas maha Gustav Kruusmanni küün koos heintega. Kahju 300 krooni.

— 29. nov. süttis Narvas, Peetri t. 2 Andrei Halineni kahekordne puumaja põlema. Poolteisetunnise töö järele õnnestus tuletõrjel tuld kustutada. Sõele põles mansaardkord, alumine kord kannatas vee läbi.

— Järve vallas Peeri külas (Virumaal) läks 30. nov. põlema Johannes Tali õlgkatusega elumaja. Osa hoonet jäi terveks. Hävis kogu vallasvara 1500 krooni väärtuses. Tuli sai alguse laste käest.

— 2. dets. õöl põles Uue-Vändra vallas Orikülas maani maha Jaan Jekko elumaja koos rehega. Sisse jäi 3 hobust ja 6 siga. Omaniku kahju on 6500 kr. Varandus oli kindlustatud 4085 krooni eest.

— 4. dets. pääses tuli lahti Tallinnas, Tatari tän. 33 asuvas Oskar Lemmi vorstitööstuses. Tulele pandi piir. Tules hävis sinke 500 kr. väärtuses. Tuli sai alguse vorstiahjust.

— 5. dets. tekkis Lavasaare turbatööstuse õlilaos (Pärnumaal) plahvatus. Kahju 7000 kr. Tuli sai alguse Grigori Sillaotsa käest.

— 8. dets. põles Viitina vallas Kaugu külas (Võrumaal) maha M. Jallaja elumaja. Tuli sai alguse hooletusest. Maja oli kindlustatud.

Lähtepunkte tööks

Kogu kindlustusasjanduses on elukindlustus just see haru, kus omal algatusel kindlustuslepingu sõlmimisele vaevalt keegi mõtleb. Alati tuleb inimestele selgeks teha, et see on tarvilik. Ükski suitsetaja ei unusta ostmast suitsusid. Keegi teatrisõber ei tule mõttele, et talle võidaks pilet koju kätte tuua, vaid ta ise hoolitseb selle eest ja peab ka seda endastmõistetavaks. Hoopis teisiti on elukindlustuspoliisi muretsemisega. Just nagu polekski see tarvilik.

Kuid parata pole siin midagi. Asi on ju kord niisugune. Kindlustustegelase ülesandeks on äratada asja vastu huvi, seletada ja veenda. Muidugi nõuab see kannatust ja ajakulu, kuni saavutatakse soovitud tulemus.

Kuidas teha seda kõige paremini? Tuleb tarvitada siin sõjaväelist võrdlust. Kindlustustegelane peab olema nagu sõdur, kes ründab lakkamatult eelarvamusi, kõhklevust, valear-

vamusi ja teisi takistusi, mis seisavad elukindlustuslepingu sõlmimise ees. Et aga edukalt rünnakut alata, peavad kindlustusmõtte sõduril olema ka omad strateegilised toetuspunktid. Mida rohkem neid, seda parem!

Toetuspunktide leidmiseks on kindlustustegelasel palju võimalusi. Ja nendeks toetuspunktideks on aadressiandja, soovitaja, vabatahtlik teise julgustaja. Rikkalikul hulgal leiab ta neid oma tutvusringkonnas, selle järele ka nende hulgas, kes on juba tema läbi kindlustunud. Iga kindlustatu, kes on kindlustusega rahul, on valmis oma kindlustuse vahetalitajat avitama.

Ükski kindlustustegelane ei tohi jätta seda silmapaari vahele, see osa tema välisest varustusest on tähtsam kui kõik muu. Just niisuguste toetuspunktide varal saab ta vaevata uued toetuspunktid ja ta vallutab ühe kantsi teise järele.

V A R I A

Surm eelistab teatud kellaega.

Nagu näitavad statistilised uurimused, võib märgata suremuse juures teatud kõikumisi vastavalt aastaegadele. Nii on ühel aastaajal suremus suurem kui teisel. Kuid näib, et surm ei eelista mitte ainult teatud aastaega, vaid ka teatud tunde. Nagu nähtub Saksa teadlase Kolleri uurimustest, on päeva jooksul kolm aega, mil eelistab surm tulla, ja nimelt hommikul kella 4—6, südapäeval ja õhtutundidel kella 20—24.

Arvused Saksa kindlustusest.

Nagu Saksa ametlik statistika erakindlustuse üle näitab, on preemia sissetulek viimase kolme aasta jooksul järjest kasvanud. 1935. aastal tõusis preemiasissetulek juba 1.870.549.000 RM, mis on ligi 300 milj. rohkem kui 1933. aastal.

Peamine osa sellest langeb muidugi elukindlustusele — 883.533.000 RM. Saksa ettevõtetes ja 18.943.000 RM. välismaa ettevõtetes. Sellega oli siis preemiasissetulek elukindlustustest 1935. a. rohkem kui 900 milj. RM. Nõnda langeb siis pool sissetulekust elukindlustusele.

Teisel kohal seisab erahaiguskindlustus, kus oli preemiasissetulek 363.713.000 RM. Alles siis tuleb tulekindlustus — 188.740.000 RM.

Peale tule-, abonentide-, murdvarguse- ja

klaasikindlustuse on kõigis harudes sissetulekud kasvanud. Põhjus, miks ülalnimetatud aladel preemiasissetulek on vähenenud, on see, et kindlustussummasid on alandatud ja ühtlasi ka preemiaid mõõdukamaks tehtud.

Välismaa ettevõtetes asuvate kindlustuste suhtes puutub jälle silma, et elukindlustus seisab esikohal. Rohkem kui pool preemiasissetulekust langeb elukindlustusele. Teisel kohal seisab tulekindlustus — 5.302.000 RM. ja kolmandal kohal transportkindlustus — 4.237.000 RM.

Kui välismaa ettevõtete kindlustused puht Saksa ettevõtete kindlustustele juure arvame, siis ulatub üldine sissetulek preemiaist 2 miljardi RM. Sellega tuleb siis Saksamaal iga elaniku kohta 30 RM. kindlustuspreemiat.

Kas peab elukindlustustegelane ka teisi kindlustusi sõlmima?

Sellele küsimusele võib nihästi jaatavalt kui ka eitavalt vastata. Jaatavalt, kui minna välja sellest tõsiasiast, et on palju kindlustustegelasi, kes teotsevad mitmel kindlustusalal ühesuguse edukusega. Selle kasuks võib tuua ka kõiki asjaolusid, mis kõnelevad mitmekülgse tegevuse kasuks. Asja kasuks kõneleb veel ka see, et teenistusvõimalused võivad olla suuremad.

Teisest küljest võib samale küsimusele vastata ka eitavalt, kui lugeda seda killustamist ohtlikuks ja segavaks ning kui arvatakse, et mitmekülgsus on rohkem ikka haruldane anne ja et spetsialiseerumine on igal alal tulusam. Kumb seisukoht on õige?

Kindlustuse välisteenistuse uurinaine näitab, et iga töö on väga sõltuv isikust, kes seda teeb ja millised kogemused kellelgi on. Toome siin mõned põhimõtted, mille üle järele mõtlemine end ehk ära tasub.

Kauemat aega töötava välisametniku töös võib märgata tihti mitmesuguste kindlustuste kokkutoomist. Selle taga peitub vilumus. Igatahes ei või algajale sellist tööviisi mitte soovitada. Ka ajakulu, mis kulub nii öelda „augu päherääkimiseks“, tähendab ju midagi. Muidugi pole öeldud sellega, et tule-, mööbli-, õnnetus- jne. kindlustust ei või vastu võtta, kui on selleks võimalust. See on just tihti heaks abinõuks kindlustushuvilise usalduse võitmiseks. On kerge, näiteks, õnnetuskindlustuse pealt kõneainet elukindlustusele viia. Tuleb nimelt pidada siin silmas seda, et ta oma peaülesandest liig palju kõrvale ei kaldu.

IDEAALSEM KINDLUSTUSVÕTJA.

Saksa kindlustusajakiri jutustab omapärase loo Hollandist:

Aastat kuus tagasi sõlmis keegi väikekohapidaja elukindlustuslepingu ühes Hollandi suuremas seltsis. Kindlustusmaksude tasumine

toimus kuuviisi. Kuni käesoleva aasta kevadeni laekusid preemiad iga esimeks kuupäevaks kronomeetrilise täpsusega, ilma mingisuguse meeletuletusega. Ent alates 1. aprillist lakkasid äkki preemiamaksud ega tulnud ka mingisugust teadet. Samuti ei saanud makse ka 1. mail ega juunil. Kuna seni olid maksud kuue aasta vältel laekunud täpselt, siis otsustati mehele saata väga tagasihoidlik meeletuletus.

Nädal hiljem saabus seltsi juhatusele mehe abikaasalt väga alandlik palve, mis kõlas järgmiselt:

„Lp). Kindlustuseltsi juhatus.

Palun austatud härrasid väga vabandada, et kindlustusmaksudega olen viivitanud, kuid minu seisukord on väga raske ja praegu pole mul see kuidagi võimalik. Kui minu õnnis mees veel elas, elasime päris priskelt, kuid nüüd puhkab ta juba üle nelja aasta mulla all ja mina pean toitma kaht väikest last, mispärast mul väga raske on seda summat edasi maksta. Seni ikka kuidagi veel suutsin, kuid edasi enam ei saa. Palun sellepärast austatud härrasid veidi oodata, kuni lapsed suuremaks saavad, siis püüame jälle kõik ilusasti ära maksta.“

Sellele midagi juurde lisada pole vist enam vaja. Ainult huvitav oleks teada, kas ka meil leidub selliseid kindlustusmehi, kes oma töö sellise „põhjalikkusega“ teevad, et kindlustusvõtjal ega ta perekonnal elukindlustusest aimugi ei ole.

Õnnerikast

Uut aastat

soovivad

«Eesti Kindlustusleht»

Eesti Kindlustustegelaste Ühing

Tegevtoimetaja **Jaan Kask.**

Väljaandja: **Eesti Kindlustustegelaste Ühing.**

Toimetuse kolleegium: K. Hiob, A. Kahlberg, V. Kask, A. Kivi, E. Käspert,

K. Niilus, O. Piilmann, A. Pähkal, J. Rennbaum ja H. Tomp, vastutav toimetaja.

Toimetuse ja talituse aadress: Tallinn, pstk. 18.

Posti jooksev arve nr. 598.

HIND 20 SENTI

EESTI ÜHISTRÜKIKODA TALLINNAS, NARVA MNT. 27
23. DETS. 1936. a.

EESTI
RAHVUSRAAMATUKOGU
AR